

Bok och film, boktips
2024-04-24

Bok och film

Boktips
Tema: Natur

Datum: 2024-04-24

Lista sammanställd av fokusbibliotekarie Ida Ross Vallastadens skola

Kontaktperson: Sanjin Pejkovic och Katarina Larson

Kulturförvaltningen, Konst och kultur

sanjin.pejkovic@vgregion.se

katarina.larson@vgregion.se

Boktips

Tema: Natur

Lista sammanställd av fokusbibliotekarie Ida Ross Vallastadens skola Linköping, för den anpassade grundskola.

Listan visar både skönlitteratur och faktaböcker som delats in i fyra olika nivåer utifrån bokens text:

- Textlös
- Lättare text
- Lagom text
- Mer text/mer avancerat

Fyra boktitlar, fysiskt paket, fyra nivåer

Textlöst, enstaka ord/meningar

som blommor

Min blombukett, Sara Gimbergsson Hcf pekbok (0-3 år) år 2019 Lilla Piratförlaget

En bok med sju sorters blommor. Tussilagon är en blomma som växer upp tidigt på våren. Vitsippan trivs bäst i skuggan.

Smörblomman blommar i juni och juli. Förgätmigej är en blomma som växer hela sommaren. Rödklöver är en blomma som kossor tycker om att äta. Humleblomster är en blomma som humlorna hämtar pollen från. Liten blåklocka är en blomma som trivs där det är soligt.

Lättare text,

träd

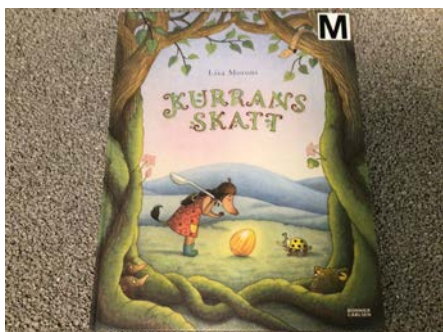

Klättra i träd, Björn Sundmark och Per Gustavsson Hcf (3-6 år) år 2022 Opal

Ett kompisgäng bestämmer sig för att klättra upp i Klätterstegsträdet. Huvudpersonen vill leka med sina kompisar själv och vill att hans lillasyster ska vara med. Kompisarna leker i träden att de är astronauter i rymden. Lillasyster letar efter dem. Kanske att de hittar en skatt till henne i Älvans träd. De har klättrat upp för högt och ropar på lillasyster. Lillasyster hjälper dem att komma ner genom att säga till dem hur de ska klättra ner gren för gren. Sedan går alla hem och dricker saft och äter bullar med lillasyster. Imorgon så kommer de leka och klättra upp i träden tillsammans.

Lagom text

natur, träd

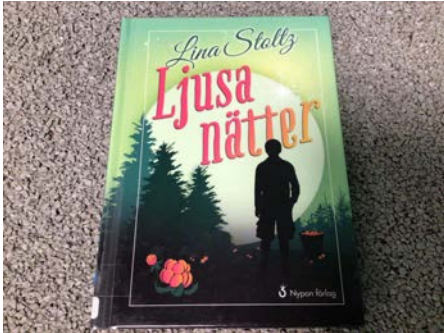
Kurrans skatt, Lisa Moroni Hcf bilderbok (3-6 år) år 2016 Bonnier Carlsen

De bästa vännerna Kurrans och Pigan bor i en stubbe. Kurrans gillar äventyr och Pigan föredrar lugn och ro. De tycker båda om att fika och spela kort. När de tröttnat på att spela kort så drar Kurrans med sig Pigan på en skattjakt. De hittar en fin skatt som de gräver ner i jorden. En annan dag när de ska leta vart de har grävt ner skatten så ser de i stället en växt i närheten. De gräver bredvid växten och hittar andra djur i stället som en mask och gråsugga. De träffar på några näbbmöss och de blir fler och fler skattletare. Snart dyker även en padda och en mullvad upp. När Kurrans precis har börjat ge upp åker det ner en ny skatt från växten som nu hunnit

bli ett stort träd. I trädet finns det många skatter av samma sorts skatt som Kurran grävde ner för ett tag sedan.

Mer text/mer avancerad

midnattssol, natur

Ljusa nätter, Lina Stoltz uHc lättläst kapitelbok ungdom (12-15 år) år 2018 Nypon förlag

Berättelsen börjar med midnattssol en sommar i norra Sverige. Sam och hans kompis Farid är ute och fiskar. Fahridd har fått upp en abborre. När de har tröttnat på alla mygg runt omkring dem tar de sina cyklar och åker hem. Sam och Fahridd drömmer om att ha mopeder. Sam har flera vänner men Fahridd är hans bästa vän.

Sam har bara bott i Sverige sedan vintern och han och hans familj kommer från Syrien. Sam har två systrar Nour, elva år och Asma fem år. Sam själv är femton år. Hans mamma tycker att det är svårt att sova om nätterna när det är så ljust utomhus. Nästa dag är det ett helt annat väder med regn och åska. Sams mamma säger att de behöver vara inomhus för att det åskar. När Sam hör åskan blir han rädd. Han tänker på hur det lät som åska under kriget i Syrien när de bodde där. En dag kommer Sam på att han kan jobba ihop pengar för att skaffa en egen moped. Han börjar plocka hjortron och bär varje dag i skogen som han sedan säljer. Han arbetar hårt och anstränger sig för att till sist ha råd att köpa en moped.

Textlöst och enstaka ord/meningar

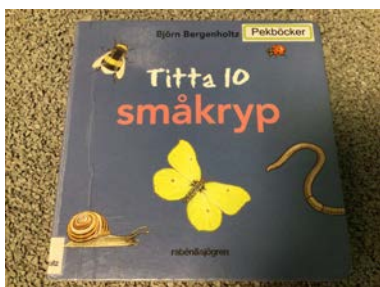
insekter, fåglar, däggdjur, blommor, natur, vatten, hav, flod

Facklitteratur

Titta 10 blommor, Björn Bergenholtz, fakta pekbok (0-3 år) år 2020 Rabén & Sjögren

En pekbok där tio stycken vanliga blommor från den svenska naturen finns med. Dessa blommor är med i boken: tussilago, blåsippa, vitsippa, liljekonvalj, näckros, gullviva, prästkrage, smörblomma, maskros och blåkllocka.

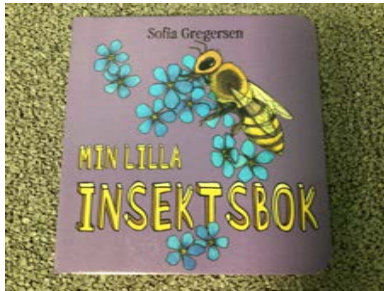
Titta 10 småkryp, Björn Bergenholtz Hcf pekbok (0-3 år) år 2021 Rabén & Sjögren

En pekbok där tio stycken vanliga insekter från den svenska naturen finns med. Dessa insekter är med i boken: fjäril, nyckelpiga, spindel, myra, humla, geting, gräshoppa, mask, fluga och snigel.

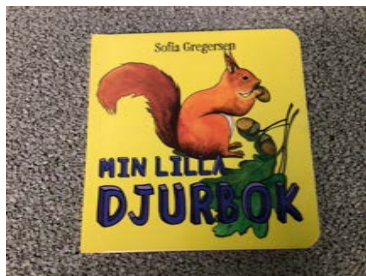
Min lilla fågelbok, Sofia Gregersen Hcf (0-3 år) år 2021 Förlag Sofia Gregersen

Det här är en lätt pekbok med nio fåglar från den svenska naturen. På varje sida finns en ny fågel och text på vad fågeln heter. De fåglar som finns med i boken är: koltrast, skata, stjärtmes, blåmes, rödhake, talgoxe, kungsfågel, domherre och gärdsmyg.

Min lilla insektsbok, Sofia Gregersen Hcf (0-3 år) år 2021 Förlag Sofia Gregersen

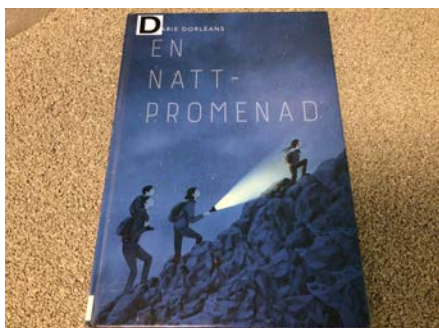
Detta är en lätt pekbok med nio insekter från den svenska naturen. På varje sida finns en ny insekt och text på vad insekten heter. De insekter som finns med i boken är: humla, vårtbitare, myra, bärfis, trollslända, bi, nyckelpiga, nässeljäril och ekoxe.

Min lilla djurbok, Sofia Gregersen Hcf pekbok (0-3 år) år 2023 Förlag Sofia Gregersen

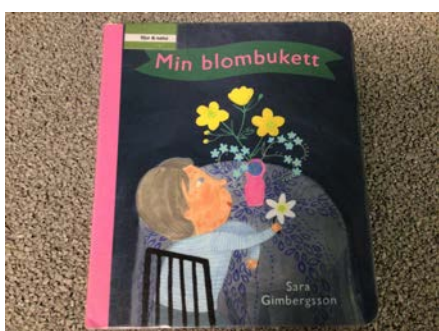
Detta är en lätt pekbok med tio vilda djur, små som stora från den svenska naturen. På varje sida finns ett nytt djur och text på vad djuret heter. Djur som finns med i boken är: mus, älg, hare, grävling, igelkott, varg, ekorre, räv, hjort och lodjur.

Skönlitteratur

En nattpromenad, Marie Dorléans Hcf (3-6 år) år 2023 Lilla Piratförlaget

En mamma väcker resten av familjen mitt i natten för att de måste gå för att hinna fram i tid. Tysta går barnen upp från sängarna och de har inte sovit mer än en timme eller två. Det är en vacker sommarnatt och hela familjen, mamma, pappa och två barn ger sig ut på en nattpromenad. De vandrar igenom trädgården och smyger på gatorna i den lilla staden. Hotellet i staden är upplyst. Det sista huset i staden har bara ett fönster där det lyser inomhus. Familjen går ur staden och kommer ut på landet. De känner doften av hö och ser hur korna sover i hagen. De lämnar vägen och går upp för en backe. De ser ett tåg fara förbi och efter det blir det tyst igen. Familjen går igenom skogen och kommer fram till en sjö. Månen lyser i vattnet. De vilar en stund och tittar på himlen. De har hunnit fram till sitt mål att se gryningen och solen stiga upp på himlen.

Min blombukett, Sara Gimbergsson Hcf pekbok (0-3 år) år 2019 Lilla Piratförlaget

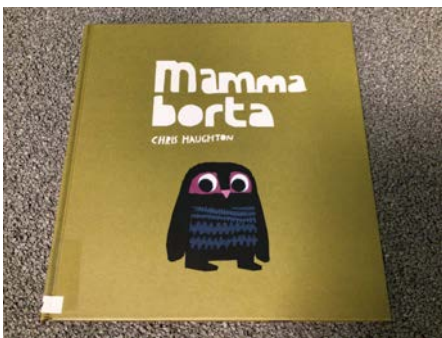
En bok med sju sorters blommor. Tussilago är en blomma som växer upp tidigt på våren. Vitsippan trivs bäst i skuggan. Smörblomman blommar i juni och juli. Förgätmigej är en blomma som växer hela sommaren.

Rödklöver är en blomma som kossor tycker om att äta. Humleblomster är en blomma som humlorna hämta pollen från. Liten blåklocka är en blomma som trivs där det är soligt.

Moa åker på läger, Ann Gomér, illustratör Cecilia Höglund, Teckenbok TAKK, (12-15 år) år 2013, Landskrona Vision AB

Detta är en teckenbok med TAKK tecken. Boken innehåller både text och TAKK/tecken bilder för varje mening. Moa är 15 år gammal och ska åka på ett läger där de kommer att få sova i sovsäck. Det är första gången och som Moa är med på ett läger. Moa och hennes kompis Julia ska bo i ett rött hus vid en sjö. Läraren Anna frågar om de vill bada. Ungdomarna badar och kastar boll i vattnet. Vattnet känns först kallt och sedan när de har varit i en stund känns det varmare. Efter badet grillar de och äter korv utomhus. När de har ätit klart spelar de fotboll och sedan har de en musikstund tillsammans. På kvällen kryper de ner i sina sovsäckar och pratar en stund innan de somnar. Nästa dag äter de frukost och städar innan de ger sig av hemåt igen. Moa säger till Julia att hon längtar redan tills nästa gång de ska åka på läger.

Mamma borta, Chris Haughton, översättare Gunilla Halkjaer Olofsson, Hef bilderbok (3-6 år) år 2014 Lilla Piratförlaget

En liten uggleunge ramlar ur sitt bo. Ekorren hittar ugglan på marken. Ungen säger att hans mamma är borta. Ekorren säger att han ska hitta ungens mamma. Uggleungen säger att hans mamma är stor. Ekorren frågar ungen om björnen är hennes mamma. Men uggleungen säger att hennes mamma har spetsiga öron. Ekorren frågar om haren är ungens mamma. Uggleungen säger att hans mamma har stora ögon. Då tror ekorren att grodan är ungens mamma. Grodan säger att ungens mamma letar efter honom överallt. Ekorren, grodan och uggleungen hittar till sist mamman. Ugglemammans bjuder in ekorren och grodan på kakor och fika hemma hos dem. Och på bilden i slutet av boken ser man att uggleungen somnar återigen trillar ut från sitt bo.

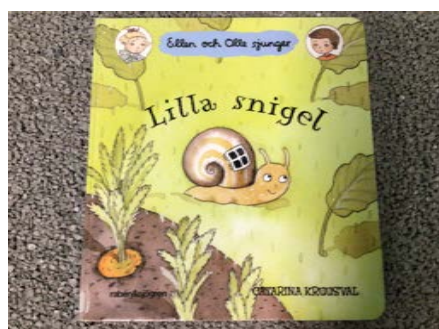
Var inte rädd lilla Krabban, Chris Haughton, översättare Gunilla Halkjaer Olofsson Hcf (3-6 år) år 2019, Lilla Piratförlaget

En jättestor krabba och en liten krabba bor i en vattenpöl bland klipporna. De är på väg att vandra till havet. De står vid klippkanten till havet och ser de stora vågorna. Den lilla krabban vågar inte riktigt gå ner i havet. Den jättestora krabban försöker locka ner den lilla krabban att känna på vågorna. Den lilla krabban tar några enstaka steg och rätt som det är har den lilla krabban hamnat i havet. När det kommer en jättevåg håller de i varandra och sveps med ner i havet. De dyker djupt ner i vattnet. Den jättestora krabban visar vad som finns därnere i havet. Den lilla krabban får hälsa på fiskarna. De äter sjögräs, jagar varandra och leker kurragömma. Den lilla krabban säger att han älskar havet. När den jättestora krabban säger att det är dags att gå hem vill inte den lilla krabban det. Då tar de i stället den långa vägen hem för att kunna njuta länge.

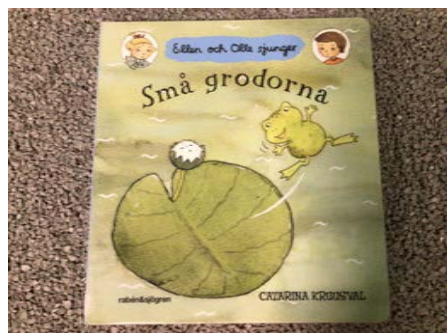
**Ellen och Olle sjunger Imse vimse spindel, Catarina Kruusval,
Hcf pekbok sångbok (0-3 år) år 2011 Rabén & Sjögren**

Den här pekboken skildrar barnvisan Imse vimse spindel. Man ser spindeln klättra upp för en tråd i ett spindelnät som finns i ett träd. Boken visar naturens skiftningar med olika väderomslag, som regn och solsken.

**Ellen och Olle sjunger Lilla snigel, Catarina Kruusval Hcf pekbok
sångbok (0-3 år) år 2011 Rabén & Sjögren**

Den här pekboken skildrar barnvisan Lilla snigel. Man ser snigeln som kryper runt på marken. Det finns olika faror runt omkring. Snigeln håller på att bli trampad på av en människas, uppäten av en katt, en igelkott, en fågel och en hund. När hunden närmar sig i slutet på boken gömmer sig den lilla snigeln inne i sitt skal.

Ellen och Olle sjunger Små grodorna, Catarina Kruusval Hcf pekbok sångbok (0-3 år) år 2010 Rabén & Sjögren

Den här boken handlar om barnvisan Små grodorna. Man ser några grodor hoppa från olika näckrosblad i en damm. Boken berättar hur lustiga grodorna ser ut när de simmar och badar. Vidare om hur grodorna sjunger, skojar och leker på näckrosbladen.

Ellen och Olle sjunger Björnen sover, Hcf pekbok/sångbok (0-3 år) år 2008 Rabén & Sjögren

Den här boken handlar om barnvisan Björnen sover. Man ser björnen sova i sitt bo. Andra djur som en räv, några harar, en kråka och en igelkott står utanför och. De sjunger att björnen inte är farlig om man går försiktigt förbi hans bo. Men djuren sjunger att de inte kan lita på att björnen. Boken slutar med att björnen vaknar och börjar jaga djuren.

**Edison: Musen och den försvunna skatten, Torben Kuhlmann
Hcf (6-9 år) Lilla Piratförlaget**

Bakom bokhyllorna i en bokhandel ligger mössens universitet. En äldre grå musprofessor håller föreläsningar om mössens historia och upptäckter för andra möss. En mus som heter Tom säger till musprofessorn att han behöver hjälp med att hitta en försvunnen skatt. Han visar ett gammalt brev om en resa till Amerika. De forskar och hittar gamla foton på en gammal släkting till Tom. Släktingen hade rest till Amerika med en båt som sedan hade förlist. Släktingen hade förmodligen fått med sig skatten till havets botten. Tom bestämmer sig för att bygga en undervattensbåt. De två mössen åker med sin ubåt ner till det förlista skeppet i Atlanten.

De går igenom hela skeppet och hittar en låda med en inristad bild på en mus. Detta är nog Toms släktings skattkista. De båda mössen tar med sig skattkistan upp från skeppet. När det sedan öppnar skattkistan hemma ligger det en uppfinnarens dagbok i den. I dagboken saknades sidor och mössen lyckas lista ut vad som hänt med släktingen. Släktingen hade lyckats rädda sig från det sjunkna skeppet och fått med sig några av sidorna från dagboken. De finner ett fotografi på släktingen med en bild på en glödlampa. Det var den allra första glödlampa som uppfanns av Thomas A. Edison.

En flod, Marc Martin, översättare Elin Svahn Hcf bilderbok (3-6 år) år 2016 Bokförlaget Mirando

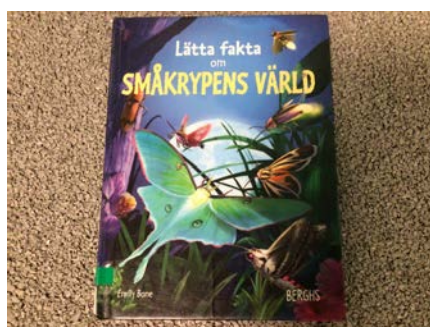
En bilderbok med mer bilder än text. Det börjar med att en flicka sitter vid sitt skrivbord. Hon ser en flod utanför sitt fönster som fortsätter i horisonten långt bort. Hon drömmer om att hon sitter i en silverbåt i floden och är på väg långt bort. Floden går igenom staden, längs fabriker och maskiner, förbi fält och åkrar, in mellan höga berg och djupa dalar. Flickan hör ljudet av ett forsande vatten. Hon åker ner från ett vattenfall med sin båt på floden. Silverbåten följer floden in i djungeln där flickan hör ljudet från gibbonapor, fladdermöss och olika fåglar. Det är mörkt inne i djungeln och många ögon som tittar på henne.

Hon seglar till sist genom mangroveskogen och floden öppnas upp till ett öppet hav. Flickan känner blåsten från vindarna och ser fiskar runt omkring sin båt. Molnen drar ihop sig på himlen. Det börjar regna. Flickan ser inte riktigt vart hon är någonstans på havet. När molnen har försvunnit sitter flickan i sitt rum igen. Hon tittar ut genom det blöta fönstret. Flickan ser sin silverbåt åka förbi hennes fönster ännu en gång till i månskenet.

Lätt text

insekter, fåglar, fiskar, däggdjur, blommor, träd, natur, jorden, årstider, väder

Facklitteratur

Lätta fakta om småkrypens värld, Emily Bone faktabok (6-9 år) år 2021 Lätta fakta

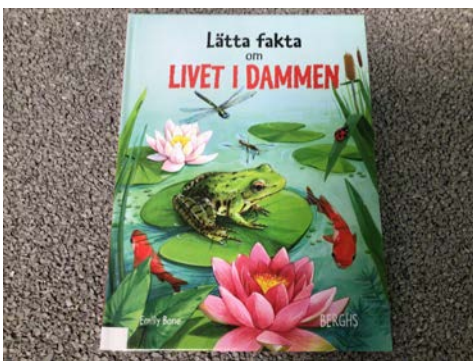
En lätt faktabok om insekter i naturen. Boken handlar om spindlar som lurar på sina byten. Vidare om bin och fjärilar som suger upp nektar från blommorna. En del småkryp som myror bygger bon i tunnlar under marken.

Småkrypen gömmer sig på olika sätt för faror i naturen. Det finns större småkryp som atlasspinnaren och småkryp som sticks och bits. Ekoxarna använder sina käkar när de slåss. Sniglar och snäckor har inga ben. En hel del småkryp lever vid vattnet. Många är vakna på nätterna. Under vintern gömmer sig många i naturen för att hålla värmen.

Lätta fakta om ugglor, Emily Bone, illustratör Jenny Cooper och Richard Watson, översättare Bodil Svensson, formgivare Sam Chandler, (6-9 år) år 2014, Berghs

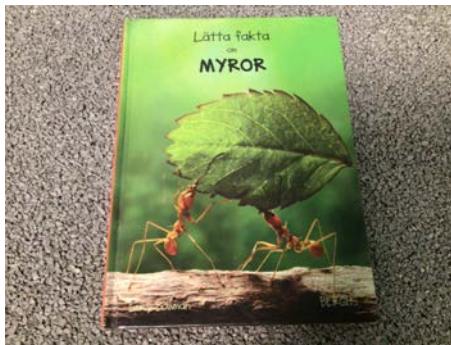
Denna lätta faktabok handlar om ugglor. Ugglorna är nattdjur som är vakna på kvällar och nätter. Ugglan har stora ögon som gör att de kan se bra i mörker och de har även en väldigt bra hörsel. De äter och jagar andra mindre djur som möss, sorkar, småfåglar och fisk. Berguv, fjälluggla och lappuggla är olika ugglearter. Ugglorna bor högt upp i träden. En del kan vara byten för andra djur och fåglar.

Lätta fakta om livet i dammen, Emily Bone, illustrerad av Lucye, Rioland, översättning från engelskan Kersti Wittbom, faktarådgivning Zoe Simmons, lättläst faktabok (6-9 år) år 2021 Berghs

En lätt faktabok om växter och djur som lever i dammar. Där kan finnas näckrosor och fiskar som spiggar, guldfiskar och koikarpen. I dammen lever undervattensjägare som vattenskalbaggar, vattenscorpioner och

trollsländor. Andra djur i dammen är grodor, paddor och salamandrar. Även andra djur som dammsnäcka, vattenspindel, vattensköldpadda, dagslända och vattennäbbmus. Fåglar som lockas till dit är rörhönan, svalor och grå häger.

Lätta fakta om myror, Lucy Bowman, illustratör Paul Parker och Roger Simö, översättning från engelskan Kersti Wittbom, faktarådgivning professor Adam Hart och Christopher O´Toole, lättläst faktabok (6-9 år) år 2016, Berghs

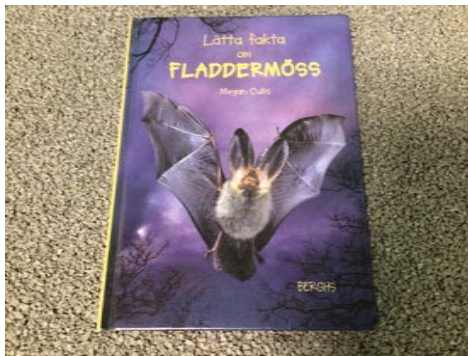
En lätt faktabok om myror. Myrorna lever väldigt många tillsammans och bildar samhällen. En myrkoloni består av myror med olika arbetsuppgifter. Det handlar om drottningen som lägger ägg till arbetsmyrorna. De tar hand om äggen och matar larver och puppor. I vissa myrsamhällen finns även soldatmyror som skyddar samhället mot inkräktare. Myrorna hjälper varann att samla in mat som de bär hem med sina starka käkar.

Lätta fakta om småkryp, Lucy Bowman, illustratör Ruth Rivers, översättare Bodil Svensson, faktarådgivning Dr Margaret Rostron, lättläst faktabok (6-9 år) år 2016, Berghs

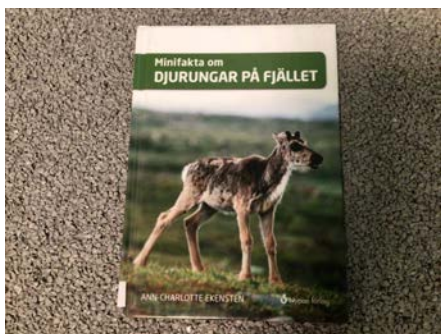
En lätt faktabok om småkryp som insekter och spindlar. Insekter har ett hårt skal i stället för skelett inuti kroppen. Hos de flesta insekter och

småkryp föds ungarna ur ägg. Insekter försvarar sig på olika sätt och de kan också ofta kamouflera sig. En del insekter som till exempel getingar bygger bo tillsammans. Fjärilar genomgår en förvandling från ägg till larv. Därefter förvandlas larven till puppa och sedan utvecklas från puppan en färdig fjäril. Småkrypen har en viktig roll för jorden och för att växterna ska växa och blomma.

Lätta fakta om fladdermöss, Megan Cullis, illustratör Connie Mclellan och Sue King, översättare Bodil Svensson, (6-9 år) år 2011, Berghs

Detta är en lätt faktabok om fladdermöss. Fladdermössen är däggdjur som flyger. De finns över nästan hela världen och är aktiva på nätterna. Det finns en mängd olika arter av fladdermöss. De använder sitt hörselsinne med ekopejling när de tar sig fram i mörkret. De äter framför allt insekter. Många fladdermöss flyger över dammar och sjöar för att dricka vatten och jaga fisk. I Sverige går fladdermössen i dvala under vintern. De kan bo i trädstammar eller grottor. I Sverige är fladdermössen fridlysta.

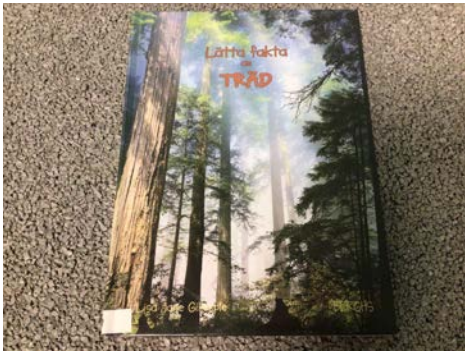
Minifakta om djurungar på fjället, Ann-Charlotte Ekensten, lättläst faktabok (6-9 år) år 2018, Nypon förlag

Boken handlar om djur som lever i fjälltrakterna i norra delen av Sverige. Där finns fjälllämmeln som bygger sitt bo i torrt gräs. De kan föda 10-12 ungar flera gånger per år. Ett annat djur är fjällräven som kan föda upp till 16 ungar på samma gång. Vanligast är 5-10 ungar. Ungarna föds i gångar och hålor som kallas för lyor. Myskoxen är ett djur som lever på fjället och föder oftast en unge vartannat år. Myskoxarna är sällsynta och det finns cirka 10 som lever fritt i Sverige. Renarna på fjället föder en kalv på våren. Renarna går fritt på fjällen och är tamdjur. Det finns en fågelart på fjällen som heter Fjällripa och som har sitt bo på marken. I boet lägger honan 5-10 ägg. Efter tre veckor föds ungar.

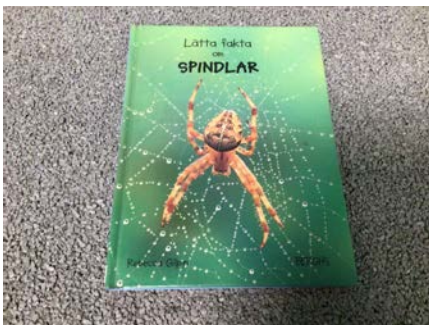
Minifakta djurungar i skogen, Ann-Charlotte Ekensten, lättläst faktabok (9-12 år) år 2016, Nypon förlag

En lättläst faktabok om djurungar som finns i den svenska naturen och framför allt i skogen. Älgkon föder en till två älgkalvar på våren. Kalvarna följer sin mamma under ett helt år för att sedan klara sig själva. Björnungar föds i björnarnas vinteride. Det föds två till tre ungar i varje kull. När det gäller vildsvinsungar lever de tillsammans med mammorna i stora grupper. Lodjursungar föds i bon mellan stenar eller under ett träd. Lodjur kan få från en till tre ungar. Vargar kan få två till sex valpar i en kull.

Lätta fakta om träd, Lisa Jane Gillespie, illustratör Patrizia Donaera, Sue King, Zoe Wray, John Russell, översättare Eva Vidén (6-9 år) år 2019, Berghs

I den här boken beskrivs trädets uppväxt genom att först vara ett frö som planterats. Sedan växer fröet upp till skott och rötter som därefter blir till en planta. När det sedan har gått ett par år växer plantan upp till ett stort träd. Man brukar dela in träd i olika grupper som lövträd, barrträd och palmer. Lövträden skiftar utseende vart efter som det är olika årstider. Barrträden ändras inte på samma sätt men kan tappa barr och nya barr växer ut. Träden blommar på våren och lockar till sig insekter. När blommorna har vissnat på träden kan det växa ut kottar, nötter eller bär. Andra smådjur som hasselmöss och fåglar äter gärna av detta. Växter och svampar kan trivas på träden.

Lätta fakta om spindlar, Rebecca Gilpin, översättare Kersti Wittbom, (6-9 år) år 2013, Berghs

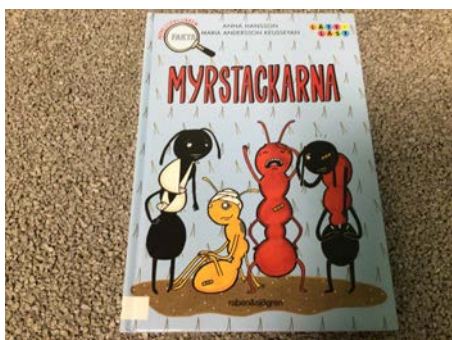
Den här lätta faktaboken handlar om spindlar. Spindlar har åtta ben och åtta ögon. Men spindelns syn är inte så bra. Spindlar spinner ofta ett nät för att fånga andra insekter till mat.

De äter insekter och småkryp som till exempel flugor och getingar. Djur som i sin tur äter spindlar kan vara grodor och fåglar.

Sångfåglarna och andra kraxare, Anna Hansson och Maria Andersson Keusseyan fakta kapitelbok (6-9 år) år 2020 Rabén & Sjögren

Det finns ca 10 000 olika sorters fåglar i hela världen. Fåglarnas näbbar och fötter ser olika ut. En del fåglar kan sova medan de flyger, sitter på en gren, hänger i en gren eller står. I Sverige finns en hel del flyttfåglar som flyttar när det blir vinter. Fåglarna lär sig hitta genom att se på solen, månen, stjärnbilderna, bergskedjor och större sjöar. Under vintern i Sverige stannar cirka 100 olika sorters fåglar. På våren bygger fåglarna bo, parar sig och lägger ägg. Fågelungarna måste lära sig flyga så fort som möjligt.

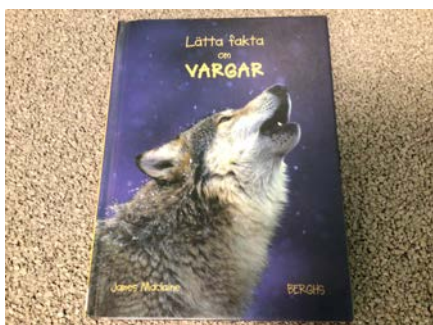
Myrstackarna, Anna Hansson, illustratör Maria Andersson Keusseyan, lättläst faktabok (6-9 år) år 2017 Rabén & Sjögren

En lätt faktabok om myror i naturen. Det finns olika sorters myror som stackmyror, rödmyror, svartmyror, faraomyror och hästmyror. Myrorna har ett bra lukt-, syn-, smak- och känselsinne. De har däremot inte något bra hörsel. Därför lämnar de doftspår till varandra. En enda myrstack kan bli över två meter hög och det kan bo upp till en miljon myror i den. Största hotet för myrorna är människor, gröngölingar, rävar, grävlingar och björnar.

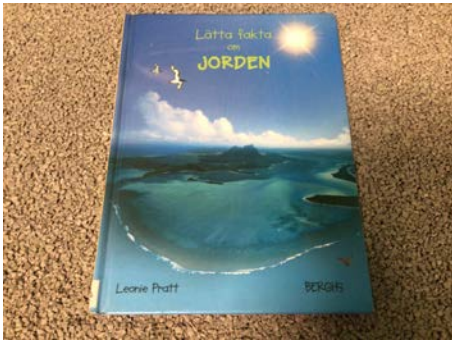
**Fiskstjartarna, Anna Hansson, illustratör Maria Andersson
Keusseyan, formgivare Rebecka Neumann, lättläst faktabok (6-9
år) år 2020, Rabén & Sjögren**

Jordens yta är täckt av 70 procent vatten där vi känner till över 33 000 olika sorters fiskarter. I Sverige är bland de vanligaste arterna gädda, abborre, mört och havsöring. Fiskar har inte så bra syn men kan se färger. De har däremot god hörsel och känner av ljudvågor. De har även ett bra luktsinne. Det finns två typer av fiskar: benfiskar och broskfiskar. En lätt faktabok som även tar upp lite roliga namn på en del fiskarter.

**Lätta fakta om vargar, James Maclaine, illustratör John Francis
och Kimberley Scotts, översättare Kersti Wittbom, (6-9 år) år
2014, Berghs**

Vargen är ett rovdjur som tillsammans med andra vargar i en flock. En vargflock kan bestå av två till tjugo vargar. En varghona kan få ungefär 6 ungar i en kull. Det finns även ensamvargar som lämnar sin flock för att vandra vidare eller bilda en ny flock. Vargar kommunicerar med varandra genom olika läten.

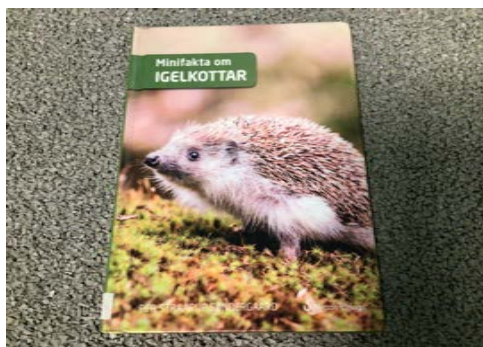
Lätta fakta om jorden, Leonie Pratt, illustratör Andy Tudor och Tim Haggerty, översättare Bodil Svensson, formgivare Zoe Wray, (6-9 år) år 2014, Berghs

En lätt faktabok om jorden. Jordklotet består av jordskorpa, höga berg, vulkaner, stenar och bergarter. På jordklotet finns det vatten i många olika former som via regn, snö, vågor, floder, hav, sjöar och is. Floderna kan gröpa ur berg så det bildas underjordiska grottor. Det finns vidare på jordklotet torra platser som öknen.

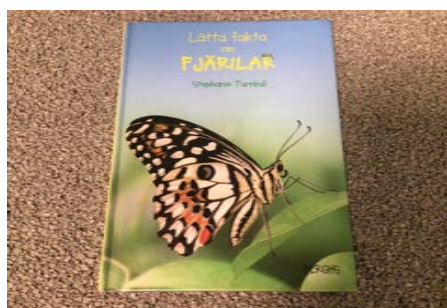
Minifakta om grävlingar, Per Straarup Söndergaard, översättare Tomas Dömstedt, lättläst faktabok (6-9 år) år 2021 Nypon förlag

En lätt faktabok om grävlingar. Grävlingar är rovdjur och äter andra insekter och djur som dagmask, fåglar, grodor och sniglar. De äter även bär och frukter. Grävlingar har ett bra hörsel-, och luktsinne men inte någon bra syn. Grävlingar bor i hålor som kallas för gryt under marken med rum och långa gångar. De är nattdjur. Grävlingar får ungefär 2-3 ungar under januari och fram till mars.

Minifakta om igelkottar, Per Straarup Söndergaard, översättare Tomas Dömstedt, faktabok, (9-12 år) år 2018, Nypon förlag

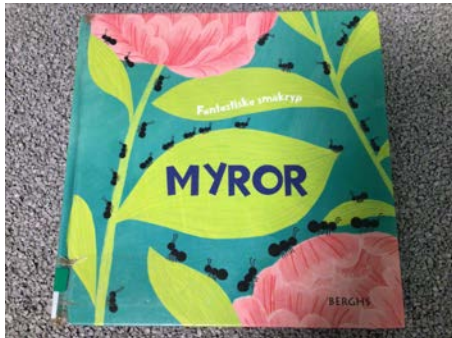
En lättläst faktabok om igelkottar. Igelkottar kommer fram på kvällen och äter på natten. De sover på dagen. Om igelkotten känner sig rädd eller hotad brukar den rulla ihop sig och fälla ut sina taggar. Igelkottar trivs i skogen och gillar även trädgårdar. De sover under vintern och vaknar till våren. Igelkotten dricker gärna vatten. De har bra luktsinne och hörsel men synen inte är så bra. Igelkotten är ett fridlyst djur i Sverige.

Lätta fakta om fjärilar, Stephanie Turnbull, illustratör Rosanne Guille och Uwe Mayer, översättare Linda Pelenius, lättläst faktabok (6-9 år) år 2010, Berghs

Detta är en lätt faktabok om fjärilar. Fjärilar lägger små ägg på blad och grenar. Sedan kryper så småningom larver fram från äggen. Larverna äter hela tiden och när de har växt till sig tappar de skinn. När det är dags för larven att bli en fjäril förvandlas den först till en puppa under ett par veckor. I puppan växer larven till en fjäril och när den har blivit en färdig fjäril

kommer den ur sin puppa. Fjärilen sitter inte stilla länge utan flyger nästan hela tiden.

**Fantastiska småkryp Myror, Susie Williams och Hannah Tolson
faktabok (3-6 år) år 2020 Berghs**

Denna lätta faktabok handlar om myror som arbetar och bor ihop. Myror är insekter och i boken får man veta namnen på myrans olika kroppsdelar. Här beskrivs hur en myrstack ser ut. Och vad det finns för olika sorters myror i en myrstack som drottning, hanne och arbetsmyra, det vill säga honan. Myrorna lämnar boet och går på jakt efter mat. Det finns olika faror i naturen som skalbaggar, fåglar och spindlar som gillar att äta myror. Det finns olika slags myror som svart trädgårdsmyra, gul tuvmyra, grön myra och sammetsstekel. Myror behövs i naturen och är en viktig del i naturens kretslopp.

**Fantastiska småkryp Tusenfotingar enkel- och dubbelfotingar
faktabok, Susie Williams och Hannah Tolson (3-6 år) år 2020
Berghs**

Boken handlar om tusenfotingar som kan vara enkel- eller dubbelfotingar. Enkelfotingar kan ha över 100 ben men oftast har de ungefär 30 ben. När det gäller dubbelfotingar kan de ha mellan 80-400 ben. Tusenfotingar tycker inte om värme utan vill hålla sig svala. De är aktiva nattdjur och gräver gärna ner sig i jorden om det är för varmt ute. Andra djur som äter

tusenfotingar är fåglar och paddor. De har klor med gift för att kunna försvara sig mot faror.

Fantastiska småkryp om maskar, Susie Williams och Hannah Tolson faktabok (3-6 år) år 2020

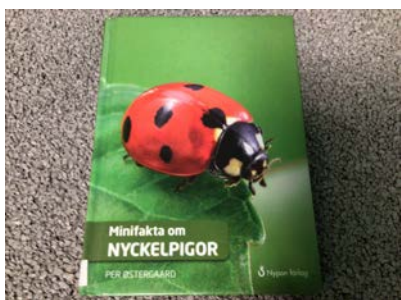
Den här boken handlar om maskar som lever i fuktig och lerig jord. Maskarna äter döda djur och växter. Maskar har inget skelett utan är mjuka och slemmiga. De har fem hjärtan i sin kropp. Maskar tål inte solljus någon längre stund. De kommer gärna fram när det regnar. Andra djur som äter maskar är koltrastar, råttor, grävlingar och paddor. Den längsta masken som finns kallas för afrikansk jättedaggmask. Den kan bli 6,7 meter lång. Maskarna är viktiga för jorden och allt som växer där.

Fantastiska småkryp sniglar och snäckor, Susie Williams och Hannah Tolson faktabok (3-6 år) år 2020

Boken handlar om sniglar och snäckor. Det finns en mängd olika färger och former på snäckans skal. Sniglar lever på land och snäckor finns både på land och i hav och sjöar. Den största snäckan kan bli 30 centimeter lång. Sniglar och snäckors slemspår hjälper dem på en mängd olika sätt. Deras kroppar av slem gör att de både kan glida över krossat glas och ta sig uppför väggar och staket. På dagarna vilar sniglar och snäckor bland gräs och blad.

Medan när det regnar kommer de fram ur sina gömmor och har lättare att glida fram.

Minifakta om nyckelpigor, Per Östergaard, översättning och bearbetning av Tomas Dömstedt, lättläst faktabok (6-9 år) år 2020 Nypon förlag

En lättläst faktabok om nyckelpigor. Nyckelpigan är en slags skalbagge och insekt. Nyckelpigor är röda eller gula och har svarta prickar. Deras livstid är ungefär ett år. Det finns mer än 60 olika sorters nyckelpigor i Sverige. Vanligast är det att en nyckelpiga har sju prickar. En nyckelpiga kan som mest ha 22 prickar. Nyckelpigor äter bladlöss och är därför bra att ha i trädgårdarna. De räknas som rovdjur eftersom de äter andra djur.

Skönlitteratur

Molnbullar, Heena Baek, översättare Jonas Thelander och Joohee Kim, bilderbok Hcf (3-6 år) år 2019, Bokförlaget Trasten

I en kattfamilj vaknar storasyskonet av att det regnar. Storasyskonet väcker sin lillebror och de kliver ut. Då får de se att ett litet moln har fastnat på en trädgren. Molnet var lätt och barnen tog med sig molnet hem för att visa sin mamma. Deras mamma lägger molnet i en skål och bakar molnbullar av molnet. Hon använder molnet och de andra ingredienserna som är till bullar i sina molnbullar. Kattfamiljens pappa har bråttom till jobbet och ger

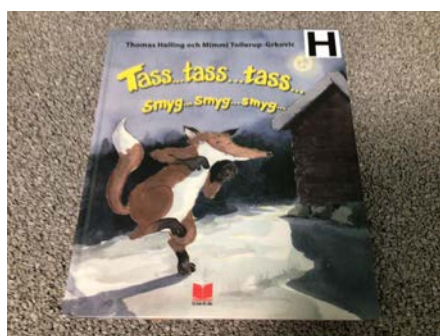
sig i väg utan att äta någon frukost. När molnbullarna är klara att ätas svävar molnbullarna omkring ovanför frukostbordet. När mamman och kattbarnen ätit av molnbullarna börjar de själva sväva omkring i luften.

Storasyskonet och lillebrodern bestämmer sig för att ta med en molnbulle och lämna till sin pappa. De flyger i väg i luften och hittar pappan i en fullastad buss. De ger pappan bullen och snart svävar även pappan tillsammans med kattbarnen i luften. Pappan hinner fram i tid till jobbet. Kattbarnen flyger hemåt. De sätter sig på taket till sitt hus och äter ännu en bulle och kikar upp på molnen.

**Joni matar alla fåglar, Jessika Berglund Hcf (3-6 år) år 2020
Lilla Piratförlaget**

Kalle, Vincent och Joni går till dammen. Vincent har med sig fågelfrön och delar ut till de andra. Joni vill att fåglarna ska komma och äta av fågelfröna. Då kommer en gräsand, en skata, en fiskmåsa och en svan. De sätter sig alla på en bänk och fikar när en talgoxe kommer flygande. Joni bjuder talgoxen på en ostmacka. Alla får fika.

**Tass-, tass-, tass-, Smyg-, smyg-, smyg, Thomas Halling och
Mimmi Tollerup-Grkovic bilderbok Hcf (ca 3-6 år) år 2008, En
bok för alla**

Det handlar om en bondgård som får besök under natten av en räv. Rävnen smyger in till hönshuset. Rävnen lyckas knipa sig en höna och försvinna i väg.

De andra hönorna och tuppen väcker bonden och hans fru. Bonden räknar sina hönor och planerar att hålla vakt nästa natt. Nästa natt höll bonden vakt bakom en buske i närheten av hönshuset beredd med sin bössa. Rävnen lyckas smyga förbi när bonden precis slumrat till. Rävnen kniper med sig en andra höna från hönshuset. Bonden började då gräva en stor grop för att hindra rävnen nästa gång. Men bonden föll själv ner i gropen som han höll på att gräva.

Rävnen var snart framme och smög mot hönshuset för att försiktigt lirka upp dörren till hönshuset. Rävnen hann även denna gång knipa sig en höna. Nästa kväll försöker bonden fånga rävnen med ett stort fisknät men hans fru snubblar in i det. Han försöker med ett lassö men fångar en älg. Till sist klär bonden själv ut sig till en höna med lite tjära och fjädrar. Rävnen kniper då med sig bonden men ångrar sig ganska snabbt. När rävnen smakade på bondens fjädrar och tjära tyckte rävnen att det var den äckligaste hönan han någonsin hade smakat. Rävnen ville aldrig mera ta någon höna från hönshuset igen. Bonden begav sig hemåt och ropade till alla att han lurat rävnen.

Om du möter en björn, Malin Kivelä och Martin Glaz Serup, illustratör Linda Bondestam, Hcf bilderbok (3-6 år), år 2021, Förlaget M

Berättelsen handlar om vad du ska göra om du möter en björn i skogen. Om du springer snabbt så springer björnen i alla fall fortare än du. Om du simmar så simmar björnen snabbare än du. Det är ingen idé att klättra för björnen kan klättra bättre än du.

Du är nog bättre på att spela på din pekplatta eller rita en teckning. Björnen har både bra hörsel och luktsinne även om du ser bättre. Det du ska göra om du möter en björn är att gå långsamt baklänges. Du kan småprata, berätta en vits eller sjunga en sång. När en björn reser sig på bakbenen och börjar ryta behöver du ge dig av.

Om björnen anfaller, släng allt du har. Hjälper inte det, finns det bara en enda sak att göra, låtsas att vara död. Lagg dig på mage med händerna över huvudet och andas djupt och tyst. Björnen kommer förmodligen fram och nosar på dig innan den vänder in mot skogen.

**Bu och Bä på sjön, Olof och Lena Landström Hcf (0-3 år) år 1996
Rabén&Sjögren**

Detta är en lättläst bilderbok om fåren Bu och Bä som är ute i naturen. De ska göra en utflykt över sjön till en ö. De tar roddbåten och ror och ror tills de fastnar, mitt ute på sjön. De kan inte komma loss och börjar äta av sin matsäck. Bu och Bä vet inte vad de ska göra. Bä säger att de får vänta. Bu undrar hur länge de ska vänta. De vinkar på hjälp när de ser en motorbåt som susar förbi. Motorbåten upptäcker tyvärr inte dem. Bu och Bä får loss roddbåten och lyckas ro tillbaka hem igen.

**Bu och Bä i blåsväder, Olof och Lena Landström Hcf (0-3 år) år
1995 Rabén&Sjögren**

Detta är en lättläst bilderbok om fåren Bu och Bä som upplever vintern i naturen. Bu och Bä tar sparken och ger sig i väg i vintervädret för att handla mat. När de har handlat och ska hemåt börjar det snöa och blåsa. Det blir tungt att skjuta på sparken med alla matvarorna. Det både snöar och blåser mycket. Bu och Bä ser inte heller något. Då ramlar kålhuvudet ner från sparken. Bu och Bä springer efter. Kålhuvudet har rullats in i snö och blivit en snöboll. Bu och Bä rullar hem kålhuvudet som blir större och större av all snö. Till slut spricker snöbollen så att de kan ta in kålhuvudet när de är hemma.

Bu och Bä i skogen, Olof och Lena Landström Hcf (0-3 år) år 1999 Rabén&Sjögren

Detta är en lättläst bilderbok om fåren Bu och Bä som är ute i naturen och i skogen. Bu och Bä ska plocka bär i skogen. Bu är lite orolig för att det ska komma myror. Bu och Bä hittar inga bär och funderar på om bären har tagit slut. De tar en paus och äter sin matsäck. Bä får hjälpa till när Bu får en myra på sin smörgås och en annan myra på sitt saftglas. Bu och Bä ser plötsligt att det är myror överallt och att de befinner sig precis vid en myrstig. De springer till bäcken och ser då att där finns bär som de kan plocka.

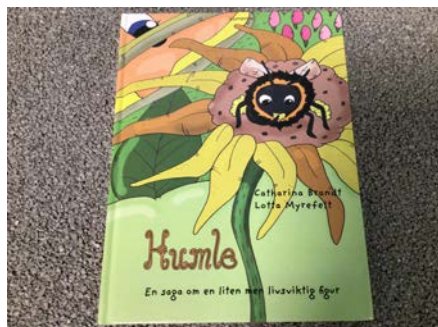
Klättra i träd, Björn Sundmark och Per Gustavsson Hcf (3-6 år) år 2022 Opal

Ett kompisgäng bestämmer sig för att klättra upp i Klätterstegsträdet. Huvudpersonen vill leka med sina kompisar själv. Han vill inte att hans lillasyster ska vara med. Kompisarna leker att de är astronauter i rymden. Lillasyster letar efter dem. Kanske att de hittar en skatt till henne i Älvans träd. De har klättrat upp för högt och ropar till lillasyster efter hjälp. Lillasyster hjälper dem att klättra ner. Hon säger till dem hur de ska klättra ner gren för gren. Sedan går hem och dricker saft och äter bullar med lillasyster. I morgon kommer de leka allihop och klättra upp i träden tillsammans.

Lagom text

insekter, fåglar, fiskar, däggdjur, blommor, träd, buskar, svampar, bär, natur, vatten, vind, årstider

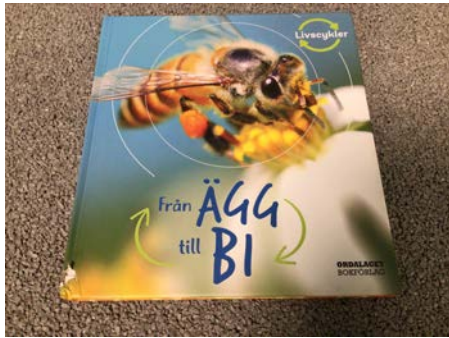
Facklitteratur

Humle: En saga om en liten mer livsviktig figur, Catharina Brandt, illustratör Lotta Myrefelt, Hcf (3-6 år) år 2019, Lumenos Förlag

En bok som handlar om jordhumlan Humle som flyger till en blomma. Humle blir stoppad av en flicka som försöker slå med en tidning på humlan. Pojken Nils säger till flickan Stina att hon inte behöver vara rädd för humlan. Humlan bara vill äta och hämta pollen från blomman. Nils tar med sig Humle och släpper i väg honom på en äng full av blommor. Nils berättar för Stina att vi behöver humlorna för att människorna ska få mat med bland

annat bär och frukter. Humle samlar på sig massa pollen och träffar sedan på biet Bibbi. Biet Bibbi visar Humle ett växthus där det växer grönsaker som behöver pollineras. När Humle kommer hem till sitt bo igen ger han larverna pollen som han har samlat från blommorna.

Från ägg till bi, Camilla de la Bédoyère, översättare Marie Helleday Ekwurtzel, faktabok (3-6 år) år 2021, Ordalaget Bokförlag

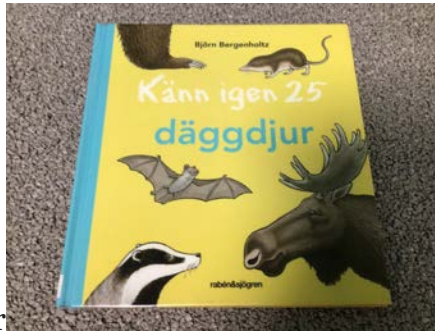
Den här faktaboken handlar om utvecklingen från ägg till bi i en livscykel. Bin är viktiga insekter för att växter ska pollineras och blomma eller skapa frukt. Ett bi utvecklas från ägg till larv för att sedan förvandlas till en puppa. Sedan kläcks ett vuxet bi ur puppan när det är klart. Honungsbin samlas i bisamhällen och bor i en bikupa. Där finns det en bidrottning, arbetsbin och drönare. Honorna, det vill säga arbetsbina, samlar in mat och passar äggen som drottningen lägger. Medan hanarna, de så kallade drönare, har som uppgift att para sig med drottningen. Biodlare samlar in honung och vax som bildas i bikupan av bina. När bina är redo att lämna sin bikupa och flyga i väg kallas det för en svärm. En ny bidrottning som kläcks börjar om livscykeln med de bin som är kvar i bikupan.

Känn igen 25 blommor, Björn Bergenholtz, faktabok (3-6 år) år 2011, Raben & Sjögren

Boken innehåller bilder på blommor och blad. Det är ett avsnitt på en text på varje sida om varje blomma. Blommorna som finns med är: tussilago,

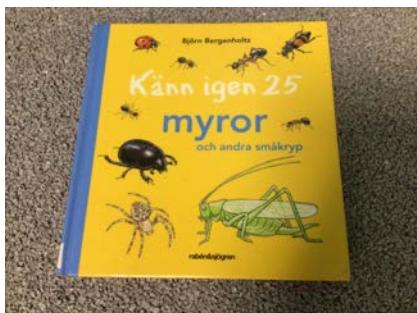
blåsippa, vitsippa, styvmorsviol, gullviva, liljekonvalj, harsyra, kabbeleka, smörblomma, skogstjärna, gökärt, maskros, prästkrage, vit näckros, gul näckros, svärdsilja, lupin, hundkäx, käringtand, midsommarblomster, mjölkört, rödklöver, förgätmigej, blåklocka och renfana.

däggdjur

Känn igen 25 däggdjur, Björn Bergenholtz faktabok (3-6 år) år 2012 Rabén & Sjögren

I den här boken finns beskrivning med bild och ett textavsnitt på varje sida om ett däggdjur i Sveriges natur. Igelkotten är ett djur som har en mängd små vassa taggar som den faller ut när den känner sig hotad. Den äter maskar, sniglar, småkryp, bär, svamp och ormar. Det finns olika slags harar som till exempel skogshare och fälthare. Även kaniner i vilt som kallas för vildkaniner finns överallt i södra och västra Sverige. Vildsvinen däremot finns bara i södra delen av Sverige. De trivs bäst i löv eller blandskogar och äter det mesta. Älgen är det största vilda djuret i Sverige. En stor älg kan väga mer än 500 kg och vara mer än två meter hög. Andra däggdjur som beskrivs i den här boken är: rådjur, ekorre, lodjur, räv, varg, vessla, mård, utter, bäver, fladdermus, näbbmus, mus, råtta, sork, mullvad, grävling, björn, knubbsäl och gråsäl.

Känn igen 25 myror och andra småkryp, Björn Bergenholtz, faktabok (3-6 år) år 2013, Rabén & Sjögren

I den här boken kan man lära sig olika sorters myror och andra småkryp som dessa: röd skogsmyra, hästmyra, nyckelpiga, riddarskinnbagge,

dödgrävare, spottstrit, bärfis, bladlus, tordyvel, jordlöpare, guldbagge, ekoxe, lysmask, skraddare, gräshoppa, vårtbitare, husspindel, korsspindel, vargspindel, lockespindel, tvestjärt, fästinggråsugga och mångfoting. I boken beskrivs att det finns runt 80 myrarter i Sverige, den vanligaste är trädgårdsmyran.

Känn igen 25 träd och buskar, Björn Bergenholtz, faktabok (3-6 år) år 2012, Rabén & Sjögren

Här beskrivs 25 träd- och busksorter med bild på hur trädets löv eller bär med textavsnitt till varje träd. De träd- och busksorter som finns med är: ek, pil, sälg, ask, asp, bok, hassel, al, alm, björk, lind, lönn, rönn, oxel, kastanj, hägg, syren, slån, fläder, vildapel, sötkörsbär, en, lärk, tall och gran. Aspen är till exempel viktig för många djur i skogen som skalbaggar, fjärilar, hackspettar, harar, rådjur och älgar. Eken kan bli väldigt gammal och leva i hundratals år. Det finns till exempel på en ek i Småland som är 1000 år. Granen är vanligast i Sveriges. Tallen klarar det mesta och kan växa nästan överallt. Fläder är en busksort som man kan göra saft av. Andra sorter som druvfläder och sommarfläder är giftiga.

Känn igen 25 fåglar, Björn Bergenholtz, faktabok (3-6 år) år 2011, Rabén & Sjögren

I den här boken finns bilder och textavsnitt med 25 fågelarter från vår svenska natur. De fågelarter som finns med här är: bofink, kråka, skata, gräsand, knölsvan, grågås, kanadagås, fiskmås, skrattmås, stadsduva, fasan,

större hackspett, kattuggla, havsörn, kungsfågel, sädesärta, tornseglare, koltrast, björktrast, talgoxe, blåmes, gråsparv, pilfink, rödhake och domherre. Bofinken ska vara Sveriges vanligaste fågelart. Knölsvanen är den största fågelarten i Sverige. En stor knölsvan kan bli 160 centimeter lång och väga 12 kg. Kungsfågeln är en mycket liten fågelart som inte blir längre än 9 cm och väger bara några gram. Talgoxen är den vanligaste fågeln under vintern i Sverige.

Känn igen 25 svampar och bär, Björn Bergenholtz, faktabok (3-6 år) år 2011, Rabén&Sjögren

Boken innehåller 25 svampar och bär i Sveriges natur med bild- och textavsnitt. De svampsorter som finns med i boken är både ätliga och giftiga: karljohan, kantarell, trattkantarell, rödgul trumpetsvamp, svart trumpetsvamp, blek taggsvamp, stolt fjällskivling, röd flugsvamp, vit flugsvamp, vårtig röksvamp, klibbticka, fjällig bläcksvamp, stinksvamp, blomkålssvamp och fingersvamp.

De bärsorter som finns i boken är: lingon, tranbär, blåbär, kråkbär, hallon, björnbär, hjortron, smultron och nypon. Det finns ett avsnitt om giftiga bär som man ska akta sig för. För både svampar och bär gäller det att ha kunskap om vilka sorter som är ätliga och vilka som är giftiga. Det är viktigt att inte plocka och äta av sorter som man inte känner igen.

Känn igen 25 fiskar, Björn Bergenholtz, faktabok, (3-6 år) år 2011, Rabén&Sjögren

Boken innehåller 25 fiskarter i Sveriges natur med bild och textavsnitt. Fiskarter som beskrivs i boken är mört, abborre, gös, braxen, ruda, sutare, storspigg, lake, mal, harr, röding, öring, lax, regnbåge, ål, gädda, näbbgädda, sik, sill, makrill, fjärsing, torsk, sej, rödspätta och pigghaj. Sutaren är till exempel en fiskart som bara simmar upp till ytan på natten. De håller annars gärna till vid botten i grunda sjöar. Röding är en fiskart som trivs bäst i kalla sjöar. Det finns flera rödingarter som till exempel fjällröding och storröding. Laxen kan hoppa väldigt långt, upp till fyra meter genom forsar och vattenfall.

Fakta om älgar, (9-12 år) år 2017, Ann-Charlotte Ekensten, faktabok, Nypon förlag

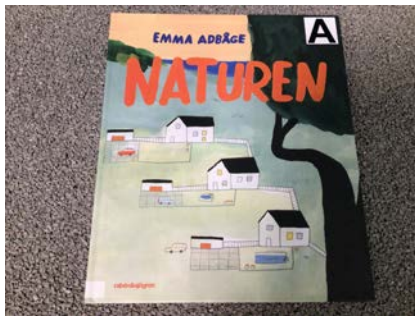
Detta är en faktabok om älgar i Sveriges natur. Det finns älgar i hela Sverige förutom på Gotland. Älgen är det största däggdjuret i Sveriges natur. En vuxen tjur kan bli över två meter hög och väga mellan 200 - 400 kg. Älgen har både bra hörsel och luktsinne. Älgar gillar att äta trädslagen rönn, sälg och asp. På sommaren kan älgen äta upp till 40 kilo växter under ett dygn. Älgar syns mest till på morgnar och kvällar. På våren föds kalvarna. Älgen flyr oftast om en människa syns till men kan bli farlig om den blir retad. En älg är riktigt snabb och kan springa 60 kilometer i timmen.

Roliga fakta fjärilar, Emmalill Frank faktabok (6-9 år) år 2023 Beta pedagog AB

Det finns ca 2 900 fjärilsarter i Sverige. Här finns både dagfjärilar och nattfjärilar. Roliga fakta om fjärilar är till exempel att både en elefant och en fjäril har en snabel. Fjärilar har sina smaklökar på benen. Världens minsta fjäril är bara ca 3 millimeter. Fjärilar är tuffare än man kan tro. Det finns fjärilar som klarar en höjd på 6000 meters höjd. Mycket roliga och spännande fakta kan man hitta i den här boken.

Skönlitteratur

Naturen, Emma Adbåge Hcf bilderbok (3-6 år) år 2020 Rabén & Sjögren

I en by finns det olika människor, både barn, vuxna och husdjur. Utanför byn finns det något annat som kallas för naturen. Där finns skog, sjöar, buskar och hav. Alla i byn gillar naturen med dess olika väder, årstider och olika aktiviteter som man kan göra. Alla gillar till exempel hösten med alla fina röda löv men inte när löven börjar vissna. Alla hjälps åt att kratta bort löven och sågar ner lindan för att förbereda sig inför vintern. När snön kommer i stora mängder tycker först alla att det är roligt att åka pulka. Sedan tröttnar alla på att skotta snö. De ringer till sist till en lastbilsförare som kan köra bort alla snödrivor.

Efter ett tag kommer våren och knoppar börjar slå ut. Båtarna tas fram. Alla får fullt upp att göra med att rensa i rabatterna. Alla tröttnar på att få ont i sina ryggar av allt rensande. De börjar därför asfaltera marken i byn för att de ska slippa mera ogräs. Det blir sommar och alla badar i en pool. Sedan är sommaren för varm och het att poolen inte längre är sval att bada i. Linden finns inte längre kvar att skugga byn. Asfalten är för het att gå på. Naturen ställer till besvär med oväder, åska och ösregn tills det till sist blir lugnt igen.

Naturen bryr sig inte om vad människorna i byn tycker om den. Naturen står kvar där den står.

Evenkifolkets älg, Gerelchimeg Blackcrane, översättare Marta Östborn, illustratör Jiu Er, Hef bilderbok (6-9 år), år 2021, Vombat Förlag

I norra delen av Kina finns det renskötande evenkifolket som lever på bergskedjan Stora Hinggan. Evenkifolket lever på renuppfödning och jakt. Den gamle jägaren Gelishenke skjuter en älg på en jakt. Då ser han en liten älgkalv och han blir förtvivad eftersom evenkifolket inte får skjuta en diande älgko. Han visste inte när han sköt älgen att det fanns en älgkalv i närheten. När Gelishenke går tillbaka till sin lägerplats följer älgkalven efter honom. Han låter älgkalven få bo i sin lägerhydda. Gelishenke gav älgkalven ris, bröd och renmjölk. Älgkalven fick namnet Xiao Han - Lilla älg. Xiao Han växte snabbt upp till samma storlek som de andra renarna och fick snart inte plats i tältet längre. Xiao Han vande sig vid livet hos renskötarna och trodde nog att han var en av renarna. När sommaren kom ville Xiao Han leta efter mat i vattendragen. Xiao Han blev snart en fullvuxen älg och kunde stängas med de andra renarna under parningsperioden.

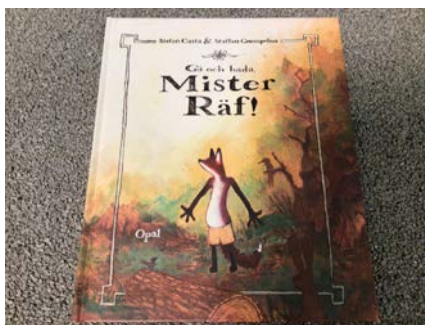
När fyra år hade gått hade Gelishenke blivit så gammal att han behövde ta sig till byn Aoluguya för att söka vård. Xiao Han följde med honom på färden. Gelishenke stängde in Xiao Han på en innergård. Älgen smet från innergården och träffade på grannskapets alla hundar. Hundarna gav sig på älgen. Älgen var för stark för hundarna och han kunde försvara sig. Det fanns många faror i människornas värld för älgen. Det var några i byn som försökte röva bort älgen för att ta med honom till en djurpark men älgen var för stark för dem.

Gelishenke förstod att älgen inte kunde vara kvar i byn. De gick därför tillbaka till sin lägerplats. När våren blev Gelishenke allt sämre i sin hälsa.

En morgon visade Gelishenke älgen en plats i skogen. Det hade gått sex år sedan Xiao Han följt med Gelishenke. Gelishenke behövde låta älgen återvända till skogen på egen hand. Han försökte knuffa iväg älgen. Men när det inte hjälpte avlossade han ett skott mot marken för att skrämma bort Xiao Han mot skogen. Älgen sprang iväg mot skogen.

Under senhösten hittades Gelishenke av de unga jägarna vid ett träd. Hans hjärta hade slutat att slå. Gelishenkes jakthund vaktade Gelishenkes grav på en hög kulle. Evenkifolkets unga jägare begav sig av till en ny lägerplats.

Några år senare var det en tjuvjägare som tog sig in i området där evenkifolkets gamla lägerplats låg. När han avfyra några skott rusade en ilsken älg mot honom att det aldrig var någon som vågade sig dit igen. Det talas om en legend hos evenkifolkets renskötande folk om att det ska finnas en jättestor älg i den djupa skogen. Älgen vaktar skogen och jägaren Gelishenke.

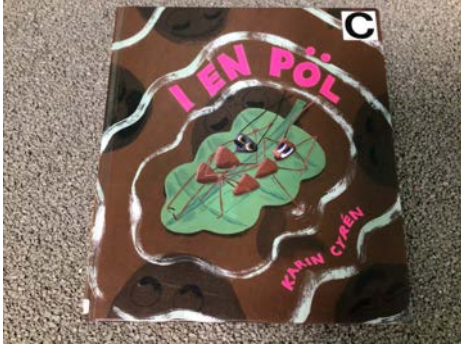

Gå och bada, Mister Räf! Stefan Casta och Staffan Gnosselius, Hcf bilderbok (0-6 år) år 2007 Opal

Mister Räf går på sin vanliga kvällsrunda och upptäcker en väldigt färggrann, fin blå blomma på marken. När räven jämförde sig själv med den vackra blomman tyckte han att han själv hade en gråaktig färg. Han kände sig ful och att han nog var en tråkig person. Räven möter mullvaden som instämmer att räven är grå. Räven tar ett gyttjebad och ser om han kan byta färg och frågar sedan skatan vad hen tycker om hans färg. Skatan tycker att räven ser grå ut och att Mister Räf ska gå och bada. Nästa dag färgar räven sig med blåbär och hjortron. Räven möter haren i skogen och haren blir rädd och vänder om.

Myrorna i skogen tycker att räven stinker och behöver gå och bada. En hackspett tror att räven är en stubbe. Räven är besviken och går sakta hemåt i värregnet. Han märker inte att färgen börjar försvinna bort från hans päls. Då ser några barn räven och utropar att räven är fin med sin röda härliga päls. Då förstår räven det också själv att han har en härlig röd päls.

Räven blir glad och frågar ugglan i skogen om han har en röd päls. Ugglan svarar att det vet alla att räven är röd. Räven blir på glatt humör och tar ett bad för att pälsen ska bli riktigt röd.

I en pöl, Karin Cyrén Hef bilderbok (3-6 år) år 2018

Myrorna Nissin och Pock bär på sitt sjuttiofjärde barr till myrstacken. De vilar vid en pöl för att orka fortsätta gå. I pölen börjar det plaska och bubbla och något kommer upp till vattenytan. Pock säger att det kan vara småbarn i pölen. Nissin frågar småbarnen var deras föräldrar är. Nissin och Pock stannar kvar hos småbarnen hela eftermiddagen för att titta till dem. När Nissin och Pock sedan går hem för att sova har de svårt att sova då de tänker på småbarnen. De tänker på att småbarnen är ensamma. Nästa dag går Nissin och Pock tillbaka till pölen för att kolla till småbarnen. De ger småbarnen lov att dricka av.

Nissin och Pock bestämmer sig för att starta en skola för småbarnen för att lära dem allt viktigt i skogen. Hela kvällen planerar Nissin och Pock vad de ska lära småbarnen. Nissin är lite orolig för att de inte ska hinna plocka några barr. Pock säger att ingen kommer märka något och att det är minst hundratusen andra myror som bär barr varje dag. I myrornas skola får småbarnen lära sig prata och bära barr. När småbarnen har vuxit upp och börjar hoppa iväg försvinner de iväg från Nissin och Pock. Småbarnen var grodyngel som blivit grodor.

När det blir höst och sedan vinter sover myrorna både på nätterna och dagarna. Den här vintern kan Nissin och Pock inte sova då de tänker på grodynglen som de saknar. När det blir vår börjar det om och Nissin och Pock samlar barr igen till myrstacken. De vilar vid pölen och upptäcker nya småbarn som bubblar i vattnet och bestämmer sig för att starta en ny skola igen.

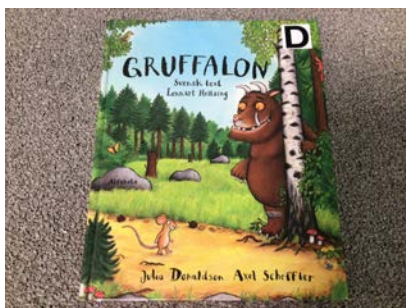

Droppar som bildar ett vaten.

Droppen Dripp på äventyr, Camilla Dahlson & Jenny Lindqvist Hcf (3-6 år) år 2020

Boken handlar om ett par regndroppar Dripp och Doris som sitter på ett moln i himlen. De bestämmer sig för att ge sig av från molnet. De vill se sig om och regna ner som droppar på jordklotet. När molnet passerar skogarna i Småland hoppar dropparna av från molnet. Droppen Dripp tyckte att det både var härligt och läskigt på samma gång. Flera tusen droppar hoppade av molnet och det blev en regnskur på jorden. Dropparna Dripp och Doris bildade tillsammans en bäck och fördes vidare. Doris säger att det bara är för dem att följa med och ser vart de kommer att hamna. Efter en timme kom bäcken fram till en glittrande sjö. Dripp och Doris stannade länge i sjön.

Ända till en dag när en pojke som badat i sjön råkat få med sig Dripp och Dropp på sina badbyxor. I solen avdunstade dropparna och sugts upp tillbaka till molnen för att så småningom regna ner. Det blir ett kretslopp med vattnet i naturen. Dripp och Doris får vara med om olika saker som att vara i ett åskmoln, vara med i en disk, åka ner i avloppsröret till reningsverket, frysas till isbitar, hamna i en människas kiss och avdunsta ut i naturen igen.

Gruffalon, Julia Donaldson, illustratör Axel Scheffler, översättare Lennart Hellsing, Hcf bilderbok (ca 3-6 år och 6-9 år) år 2012, Alfabet

En berättelse om flera däggdjur i den svenska naturen. Det handlar om en mus som först möter en räv i skogen som vill lura med sig musen till sitt bo. Musen säger att han ska äta lunch med en Gruffalo. Musen skrämmer bort räven genom att säga till räven att Gruffalon äter helstekt räv. Därefter möter musen en ugglan i skogen som vill att musen ska komma till hans hus och dricka te. Musen säger att han ska precis dricka te med en Gruffalo. När ugglan undrar vad en Gruffalo är svarar musen att en Gruffalon är ett hiskeligt djur som äter uggleglass. Ugglan blir bortskrämd och flyger iväg. Sedan möter musen en orm i skogen som vill bjuda musen på fest i hans vedstapelhus. Musen svarar att han ska på fest med en Gruffalo. Han säger till ormen att Gruffalo gärna äter stuvade ormar.

När ormen smittit iväg så möter musen en riktig Gruffalo i skogen som stämmer med musens egen påhittade beskrivning. Gruffalon säger att han gillar att äta musmos med ägg. Musen visar då Gruffalon att de andra djuren i skogen är rädda för musen. Musen tar med sig Gruffalon och visar honom räven, ugglan och ormen som snabbt flyr undan när de ser Gruffalon. Musen lyckas lura Gruffalon att tro att det är musen som de andra djuren är rädda för. När musen sedan säger att nu skulle det vara gott med Gruffalogröt blir i stället Gruffalon rädd och springer iväg. Musen själv sätter sig på en stubbe i skogen och äter av sin nöt.

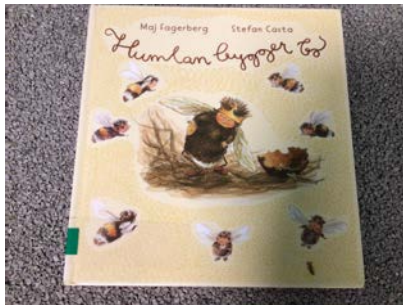
**Sen kom vintern, Per Gustavsson Hcf bilderbok (3-6 år) år 2019
Lilla Piratförlaget**

Haren har sina dagliga rutiner och plockar morötter. På vägen hem känner han doften av räven. Haren gillar inte räven. När räven dyker upp flyr haren snabbt i väg hem. Haren jagas av räven tills räven tappar spåret av haren och ger upp. På vägen hem möter haren björnen som brett ut sig på stigen. Björnen är slarvig och har inga rutiner. Haren är inte rädd för björnen. Björnen säger att det är dags att äta blåbär för att stå sig till våren. Haren

förstår inte vad björnen menar. När haren är hemma upptäcker han något konstigt i spegeln. Haren har fått några vita hårstrån i pälsen.

Nästa morgon blir haren förskräckt när han ser att hela pälsen har blivit vit. När haren kommer ut från sitt hem ser han även att naturen runt omkring honom också har blivit vit. Haren tror att han har dött och ramlar sedan ner i ett svart hål. I det svarta hålet upptäcker han björnen och att han har hamnat i björnens idé. Haren var inte död. Björnen berättar för haren att han har fått en vinterpäls och att årstiderna gör att saker förändras. Haren vill inte att saker ska förändras, han vill att det ska vara som det brukar. Haren blir ändå lite lugnare av björnens ord.

När haren sedan kommer ut från björnens idé ser han räven och då upptäcker han varför han har fått en vinterpäls. Han är osynlig för räven i allt det vita. Haren älskar sin nya fina vita päls.

Humlan bygger bo, Maj Fagerberg och Stefan Casta faktabok (3-6 år) år 2020 Opal

Under vintern ligger humlan en bit under marken och sover. När våren kommer vaknar humlan upp. Humlan letar efter någonstans att bo. Och bor gärna i ett hål i marken. I boet skapar drottninghumlan krukor av vax. Humlan flyger och hämtar mat hos blommorna. I sina matkrukor lägger hon både mat och sina ägg. När äggen kläcks bildas det larver. När larverna har växt sig stora har de blivit arbetsmyror. Arbetshumlorna samlar mat till drottningen som är kvar i boet och lägger nya ägg.

I slutet av sommaren flyger nya drottningar ut från boet och letar sig efter en humlehan. Till vintern kryper drottningarna ner i marken och allt börjar om på nytt.

**Valdemar i stora skogen, Maria Jönsson Hcf bilderbok (3-6 år)
år 2018 Lilla Piratförlaget**

Valdemar är en stor varg nu säger hans pappa. Valdemar får gå med en korg nystekta kotletter till farfar. Hans pappa sätter på Valdemar en röd luva på huvudet. Valdemar ska först gå mot gammelgranen sedan nerför en brant backe och förbi slånbarssnåret. När han börjar plocka blommor så går han vilse i skogen. Så möter Valdemar en jägare i skogen som siktar mot honom med ett gevär. Valdemar biter jägaren i benet och springer mot farfars hus. Dock har Valdemar tappat korgen med kotletterna som farfar skulle få. Då knackar det på dörren och lillasyster Linn har tagit med sig både korgen med kotletterna och blommor som Valdemar hade tappat.

**Alla äter alla, Aron Landahl, formgivare Jonas Lindén, Hcf
bilderbok (3-6 år), år 2023, Rabén & Sjögren**

Boken handlar om olika djur och insekter som äter andra djur och insekter. Myggan suger blod från andra djur och trollsländor äter myggor. Trollsländan är föda till paddor och paddor i stället föda till ormar. Fågelarten Truten stoppar i sig nästan vad som helst och till och med ormar. Medan Truten själv kan bli föda för en säl. Skorven är en jättegråsugga med fjorton ben som lever på havets botten. Skorven äter döda djur och kan äta på stora djur som en säl. Gäddan knaprarna gärna i sig en skorv. Fiskjusen äter gärna gäddor och fisk. Fiskjusen är ett byte för en räv medan lodjuret

kan sluka i sig en räv. Vem äter på lodjuret, ja myggan suger gärna blod från lodjuret och cirkeln sluts och börjar om på nytt.

Frejas första fjällvandring, Emma V. Larsson, illustratör Maria Trolle, Hcf bilderbok (3-6 år) år 2021, Calazo Förlag

Freja och hennes mamma och pappa ska ut på äventyr och fjällvandra och det är första gången som Freja besöker fjällen. Freja är lite orolig att hon ska möta en björn. Freja packar en rygsäck med de nödvändigaste sakerna. Frejas familj reser med nattåget upp till Norrland. Framme vid fjällstationen hyr de ett tält. Nästa dag börjar fjällvandringen. De vandrar uppför en hög kulle och Freja tycker att det både är tungt och jobbigt. Men när de kommer upp på toppen glömmer Freja det när hon ser den fantastiska utsikten därifrån. De går sedan på en stig ner från berget och stannar till och äter sin matsäck. De hittar en bra tältplats som de kan övernatta i och under natten är det fortfarande ljust ute. På morgonen vaknar Freja av konstiga ljud utanför tältet. Det är renar som betar i soluppgången. Nästa dag blir det sämre väder med regn, åska och storm. Familjen skyndar till fjällstationen. Där värmer de sig i bastun och tänker på morgondagen som är vandringens sista dag.

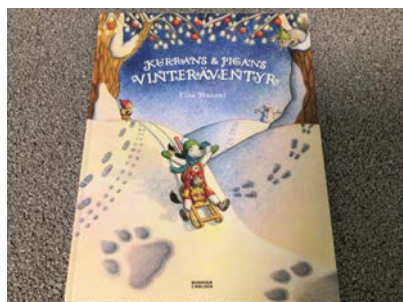

Jag tycker inte om vatten, Eva Lindström Hcf (3-6 år) år 2010 Alfabeta

Alf tycker inte om vatten. Han gillar inte regn, sjöar, älvar, pölar, hav, diken, oceaner, bäckar, kärr, floder, simbassänger och åar. Alf är på en plaskdamm

med Jasmine, Rita, Sally och Igor. De andra badar och Alf tappar balansen bredvid plaskdammen. Alfs ena ben blir blött. En annan dag ska de alla iväg på en kanotutflykt och Alf måste också följa med. Sedan slipper Alf och Igor fortsätta sin kanotutflykt när deras kanot har vält och de blir genomblöta. All deras packning är genomblöt och förstörd. Igor tänker bada men det gör inte Alf.

På lördagen samlas vännerna kring ett dike med kallt vatten för att fånga grodyngel. Alf har stannat hemma istället. Igor tar hem grodynglen. Vännerna kommer varje dag för att kolla på dem hur de växer upp till grodor. När ynglen har växt klart så släpps de ut i vattnet igen. På vintern tycker Alf att det är bättre när vattnet frusit till is och de alla kan åka pulka över plaskdammen. När sommaren kommer så blir alla som gillar att bada glada igen. Alf är också glad att han inte är någon groda och att han inte måste bada.

Kurrans & Pigans vinteräventyr, Lisa Moroni Hef bilderbok (3-6 år) år 2017 Bonnier Carlsen

Pigan har inte varit med om någon vinter utan brukar sova under då. Kurran berättar om allt kul hon brukar göra på vintern så Pigan bestämmer sig för att hon ska hålla sig vaken och uppleva vintern. Det är första gången som pigan ser snön och åker skridskor. De leker i snön, gör snöänglar och bygger snögubbar med ekorrarna i skogen. De följer spår och hittar en pulkabacke. Där träffar de på näbbmössen som tycker att Pigan ska prova på att åka pulka. I en av backarna som Kurran och Pigan åker i så upptäcker de att det inte alls var någon pulkabacke utan ett farligt lodjur. Kurran och Pigan lyckas fly undan på sin kälke och hamnar i en grotta.

De har kommit till björnens idé och smyger förbi den sovande björnen. De kommer ut från grottan och bygger sig en egen snökoja. De övernattar i snökojan. Kurran och Pigan upptäcker nästa morgon att deras hem Stubben ligger bredvid. Pigan behöver sova några dagar för att kunna vara med om ett par vinterdagar igen.

Kurran & Pigan räddar en liten, Lisa Moroni Hcf bilderbok (3-6 år) år 2019 Bonnier Carlsen

Kurran och Pigan räddar en liten larv från att bli uppäten av två stora fåglar. Kurran kastar sin favoritnöt på dem och fåglarna börjar bråka om nöten i stället för larven. Kurran och Pigan tar med sig larven hem till sin stubbe. Larven heter Dodo och vill bara äta taggiga blad. Dodo växer och blir större och större. Larvens skinn börjar spricka och till sist släpper larven sitt skinn. Dodo blir sedan en konstig klump som hänger i taket. Kurran och Pigan undrar vad Dodo håller på med där inne. Men Dodo säger att han inte är färdig ännu. Det går många dagar men en dag börjar det knaka i klumpen i taket.

Dodo tittar ut och säger att han är vuxen nu och vill gå ut till skogen och äta. När en stor fågel upptäcker Dodo slår hen upp sina stora vingar. Fågeln flyger i väg. Dodo känner doften av blommor och förstår att det är av blomsterängen han vill äta. Dodo har blivit en vacker och färggrann fjäril. Dodo har inte glömt sina vänner utan kommer då och då och hälsar på.

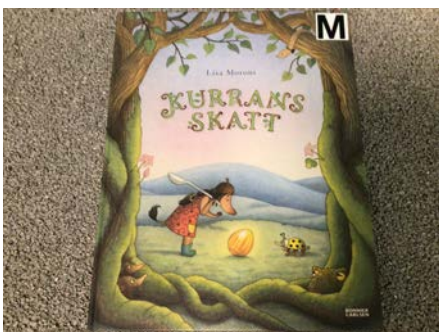
Kurran och Pigan flyger drake, Lisa Moroni, formgivare Marit Messing, (3-6 år) år 2023, Bonnier Carlsen

Det är en färggrann höst och Kurran och Pigan håller på att tillverka en drake som de provar att flyga med. Pigan tycker att det blåser lite för mycket men Kurran säger att det är bra väder för att flyga drake. Det blåser ordentligt och Kurran klarar inte att hålla fast snöret till draken. Draken flyger i väg med Pigan som är intrasslad i snöret.

Kurran springer efter draken och pigan syns snart inte alls. Pigans ena stövel landar i ett stort fotspår i marken. Kurran är rädd att pigan har blivit nedtrampad. En gråsugga har sett pigan fara förbi och kommer fram och vill hjälpa Kurran att leta efter pigan. De kämpar sig fram i blåsten och hör löv som prasslar och grenar som knakar. De hittar pigans andra stövel i ett ihåligt träd. Inne i det ihåliga trädet finns en spindel men som tur var hade inte pigan hamnat där. Kurran fortsätter ropa på pigan och hittar sedan pigans tredje stövel i en stor vattenpöl. Kurran är rädd att pigan har drunknat. I vattnet träffar de på paddan som säger att hon sett flyga förbi som ett litet löv.

Paddan hjälper till att leta tillsammans med gråsuggan och Kurran efter pigan. Kurran hittar då pigans fjärde sko i en taggig buske. Där träffar de på en igelkott som säger att hon sett en gul nyckelpiga för ett tag sedan. Det blir snart kväll och de närmar sig stubben. På en kulle strax innan stubben hittar Kurran pigans femte stövel. Uppe på kullen träffar de på en fågel och Kurran blir orolig att fågeln har ätit upp pigan.

Kurran och de andra djuren är ledsna för att de inte hittar pigan. De går in i stubben för att hämta lyktor för att kunna fortsätta leta när det mörkt. På mattan när de kommer in i stubben hittar de pigans sjätte stövel. Då ser vännerna att pigan sitter vid köksbordet hemma i stubben. Kurran och pigan kramar om varandra länge. Pigan berättar att det var hennes värsta flygtur innan hon kom loss. Hon hade blivit av med sina stövlar. Kurran kan berätta för pigan att stövlarna är upphittade och står i hallen.

**Kurrans skatt, Lisa Moroni Hcf bilderbok (3-6 år) år 2016
Bonnier Carlsen**

De bästa vännerna Kurran och Pigan bor i en stubbe. Kurran gillar äventyr och Pigan föredrar lugn och ro. De tycker båda om att fika och spela kort. När de tröttnat på att spela kort så drar Kurran med sig Pigan på en skattjakt. De hittar en fin skatt som de gräver ner i jorden. En annan dag när de ska leta efter skatten så ser de en växt i närheten. De gräver bredvid växten och hittar andra djur som en mask och gråsugga. De träffar några näbbmöss och blir fler och fler skattletare. Snart dyker även en padda och en mullvad upp. När Kurran precis har börjat ge upp åker det ner en ny skatt från växten som nu hunnit bli ett stort träd. I trädet finns det många skatter som liknar den Kurran grävde ner för ett tag sedan.

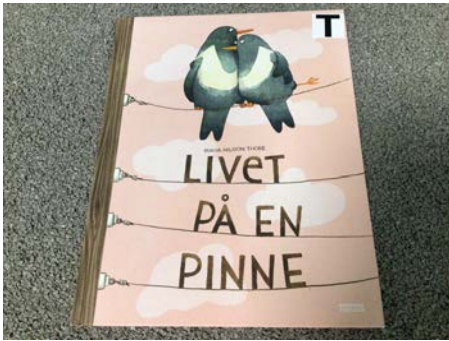
Kurran och Pigan på djupt vatten, Lisa Moroni, formgivare Marit Messing, (3-6 år) år 2021, Bonnier Carlsen

Kurran och Pigan upptäcker en dag att det är väldigt varmt och torrt överallt. Vattnet är slut och det var längesedan det kom något regn. De beger sig av till bäcken för att hämta vatten men även i bäcken är det torrt och det finns inget vatten. De träffar på näbbmössen som är på väg att flytta. De berättar att det är många djur som redan har flyttat till sjön. Kurran och Pigan känner att de inte heller har något val utan går hem och packar för att också flytta till sjön. De följer bäckens fåra och kommer sedan fram till sjön som de andra djuren har berättat om. Där slår de upp sitt tält precis som de andra djuren har gjort.

De träffar först på en groda som är lite sur på att de satt upp tältet på hans plats. Kurran och Pigan flyttar lite på tältet. När Kurran ser de andra djuren simma omkring i sjön säger Kurran att hon önskar att hon kunde simma lite bättre. Kurran och Pigan börjar träna på att simma. Kurran ber grodan att lära henne och till sist gör grodan det. Kurran blir bättre och bättre på att simma. Det går bra i grunt vatten. På djupt vatten är Kurran osäker på om hon ska våga simma.

Då råkar Pigan somna och flyter i väg med sin simring och hamnar på djupt vatten. Kurran måste simma ut för att rädda Pigan. Grodan tycker att det var bra gjort av Kurran. Äntligen kommer regnet och alla djuren blir väldigt

glada. Det regnar i flera dagar och nätter och djuren kan inte längre bo på stranden. De ger sig av hemåt igen. Kurran och Pigan ser att bäcken har fyllts med vatten och bygger en flotte. De säger adjö till sin vän grodan och ser på resan hemåt att skogen och mossan har börjat leva igen. När de kommer fram till stubben har det bildats en sjö runt deras hem. De har fått en egen sjö som de kan bada i.

Livet på en pinne, Maria Nilsson Thore och Fredrika Siwe Hcf bilderbok (3-6 år) år 2015 Bonnier Carlsen

En poetisk bilderbok om olika djurs tankar och funderingar i naturen. En kyckling kläcks och funderar på om hen verkligen är likadan som alla andra kycklingar. Där alla ser lika ut utanpå. En kråka funderar på om hen ska våga ta första flygturen och om vingarna kommer bära. En fågel väljer mellan att äta upp en mask eller bli vän med masken i stället. Några duvor ska dela på frön men en av duvorna vill ha allt och inte bryr sig inte om rättvisa. Några gäss flyger på himlen och bara en kan vara först. En räv smyger omkring och letar mat. En undulat vill inte vara fångad i en bur och inte sjunga. Några större fåglar sjunger så att alla hör men sjunger innerst inne för bara en. En fågel vill börja bygga bo och skaffa familj.

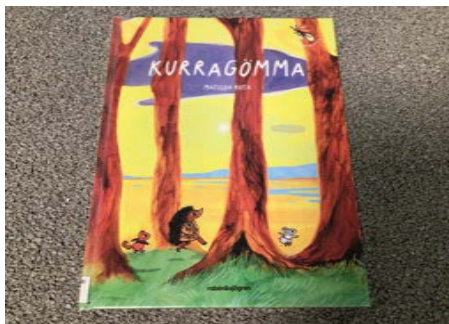
Fästingar, Alice!, Annie Norgren, illustratör Emma Wiklund, (3-6 år) år 2023, Idus förlag

Alice och hennes pappa har ledigt och planerar att plocka blåbär i skogen. Alice är orolig om det kan finnas några farliga djur i skogen. Men hennes pappa säger att i Sverige finns det inga farliga djur. Däremot i det landet som Alice pappa kommer ifrån där finns det farliga djur som den svarta mamban och giftiga skorpioner. De hittar ett ställe i skogen med massor med blåbär att plocka. Alice både plockar och äter blåbären i skogen. Efter ett tag så blir Alice trött och somnar nästan. Rätt som det är ser Alice att kryper några småkryp på hennes ben. Det verkar inte vara myror, det är någonting annat. När Alice ska visa sin pappa blir han alldeles förskräckt. Alice pappa säger att det är fästingar som kryper på Alices ben. Fästingar kan både bitas och göra att man blir sjuk.

Alice blir ledsen för hon vill inte missa fröken Fatimas sista dag på förskolan imorgon. Fatima har lovat att bjuda alla barn på glass. Alice funderar på om hennes pappa hade glömt fästingar när han sa att det inte fanns några farliga djur i Sverige. Alice pappa plockar bort nästan alla fästingar men det är ett som har bitit sig fast. De måste åka hem och ta fram pincetten för att få bort fästingen. Alice börjar gråta för att hon kommer missa glassen imorgon. Hon är rädd att hon ska bli lika sjuk som farfar och dör.

Alice pappa får bära Alice ut från skogen. De skyndar sig att cykla hem på cykeln. Hemma tar Alice pappa tag om fästingens kropp med en pincett och drar rakt ut. Nu är fästingen borta och det är bara lite rött kvar på benet där fästingen har suttit. Alice pappa är glad och Alice är i stället arg på sin pappa som inte har berättat om de farliga djuren i skogen. Alice pappa berättar för Alice att risken är liten att bli sjuk om man tar bort fästingen direkt som de nu gjorde. De har dessutom tagit vaccinsprutan för den farligaste fästingsjukan att det inte är någon fara.

Nu känner sig Alice inte lika orolig längre och Alice och hennes pappa bestämmer sig för att de ska lära sig lite mera fakta om fästingar. De tar fram surfplattan och börjar söka på ordet fästing. Berättelsen avslutas med faktasidor om fästingar, sjukdomarna som de kan sprida och hur man kan undvika att bli biten av en fästing.

Kurragömma, Matilda Ruta, Hef bilderbok (3-6 år), år 2023, Rabén&Sjögren

Taggis vill inte leka samma lekar som de andra på förskolan. Taggis vill leka kurragömma med småttingarna Mini, Mo och Margarin på den lilla avdelningen. Men det är inte okej att ta med sig småttingarna från förskolan men Taggis gör det ändå.

Bekymmer uppstår när småttingarna har gömts sig och Taggis inte hittar dem igen. Taggis blir orolig. Taggis gömmer sig i den mörkaste lövhögen i skogen. Han vågar inte gå tillbaka till förskolan och säga att han inte hittat småttingarna. Då hittar en tonåring som behöver Taggis hjälp att hitta till förskolan för att hämta sin syster. Taggis hjälper förstås till med det och glömmer bort sitt bekymmer en stund. När Taggis är på förskolan möts han av förskolepersonalen som blir glad av att se Taggis igen. Småttingarna är tillbaka och hade sagt att Taggis var ledsen. Taggis är glad igen småttingarna hade klarat sig och var tillbaka.

En stackars liten haj, Märten Sandén och Per Gustavsson Hef bilderbok (3-6 år) år 2019 Klumpe Dumpe

Det handlar om en pojke som älskar att bada. Han vågar inte bada varje dag eftersom han är väldigt rädd för hajar. Han var rädd för att en haj skulle

vara under sängen eller i toaletten. Pojkens mamma berättade att hajar bara kan finnas i varma hav. När pojken skulle bada en kväll i badkaret sa mamma att fick han ha med sitt leksaksvård. Detta för att han inte skulle behöva känna sig rädd. Då ser pojken bubblor från vattnet som inte är hans. Pojken tappar svärdet och ser en haj i vattnet. Pojken blev och trodde att han skulle bli biten.

Hajen hade råkat simma in i ett rör och var ledsen för att han hade tappat bort sin mamma.

Pojken tycker inte att hajen är läskig utan säger att han ska hjälpa hajen att hitta hem. Han packar med sig hajen i en väska med vatten och salt. De möter en farbror som arbetar i en tidningskiosk som säger att det är långt till havet. Farbrorn frågar om pojken har hållt salt i väskan. Pojken går till taxistationen och en taxichaufför frågar samma sak om pojken har hållt salt i väskan. Pojken tar nattbussen där de får tips av en man på bussen om att gå av vid vattenverket.

På vattenverket kan pojken fråga vilket hav som röret från pojkens badkar rinner ut i. En man på vattenverket säger att röret rinner ut bakom den gamla glasskiosken på stranden. Pojken hjälpte hajen till vattnet och snart kom hajens mamma simmande. Hajens mamma tackade pojken för hjälpen. Pojken var nu inte så rädd för hajar längre. Han passade på att bada i vattnet och funderade på hajar och mammor.

Memmo och mysen väntar på vintern, Emma Virke Hcf bilderbok (3-6 år) år 2015 Alvina förlag

Mysen är trött och tycker att det är lite trist väder med lera och vissna löv på marken.

Memmo säger till Mysen att vintern är på väg att det kommer bli snö, blött och kallt. Memmo berättar för Mysen vad snö är, att det är vitt och vått. Mysen tror att det är snö när det blivit frost i naturen. Memmo berättar att det inte är någon snö. Mysen blir rädd när Memmo börjar hoppa på en blank vattenpöl och tror att det är glas. Memmo skrattar och säger att det

här inte är glas utan is. Mysen och Memmo får sedan känna riktiga snöflingor som virvlar runt omkring i luften. De tycker att snöflingorna både är vackra och smakar gott. Nästa dag har snön blivit till kramsnö och snart smälter den bort. Memmo och Mysen går in i stället och klipper och pysslar snöstjärnor av papper.

**Memmo och Mysen bråkar i vinden, Emma Virke, Hcf bilderbok
(3-6 år) år 2013 Alvina förlag**

Det är höst och det blåser en hel del vind. Memmo och Mysen gör en drake av en plastpåse som flyger i vinden. När Mysen ska prova råkar han snubbla på en sten och tappar snöret till draken. Draken flyger i väg och Memmo blir väldigt arg på Mysen. Mysen blir ensam och tycker det är vindens fel som tog påsen. Mysen ropar på vinden att det är vindens fel. Det är som om vinden hört Mysen och börjar därför blåsa ännu mer. Memmo känner vindens vrede och blir orolig för Mysen. Memmo vänder om för att leta efter Mysen. Memmo hittar Mysen och de går till stranden. Havet har jättevågor som slår och låter. Memmo och Mysen tycker att det är ganska härligt att känna vinden som skapar vågor i havet. De leker att de är orkaner och tromber. När stormen är över hittar de sin drake, vinden gör som den vill.

Mer text/mer avancerad

insekter, fiskar, natur, jord, träd, buskar, blommor, växter, midnattssol, skärgårdsnatur

Facklitteratur

Mina första fiskar, Emma Jansson faktabok (3-6 år) år 2019, Triumf Förlag

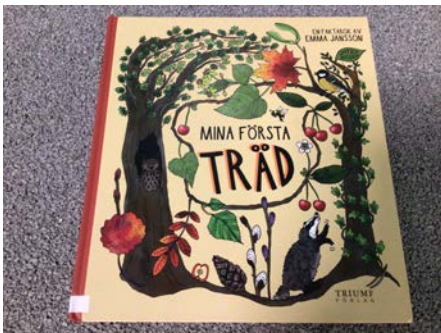
Här beskrivs olika fiskarter med bild och ett textavsnitt. Det handlar om sutaren som kan bli 60 cm lång och väga över 5 kg. Förr i tiden kallade man sutaren för skomakaren, vilket kan ha berott på att sutaren har ett skinn som påminner om lädermaterial. Abborren kan bli upp till 20 år och väga 3 kg. Gäddan är en fisk som kallas för Nordens krokodil. En gädda kan bli upp till 130 cm lång och väga över 20 kg. Gäddan har nästan 700 vassa tänder. Gösen är en fisk som ser bra i mörkret.

Gösen kan bli 100 cm lång och väga 13 kg. Mörten är en vanlig art bland sötvattensfiskar i svenska vatten. Benlöjan tar gärna masken på fiskespöt, utan att bli fångad. Ålen kan bli över 100 år och är en sällsynt art i Europa. Malen är är fridlyst och får varken fiskas eller fångas. Andra fiskarter som boken tar upp är: lake, torsk, sill/strömming, makrill, blågylda, rödspätta, lax, öring, röding och harr. Boken innehåller fakta om fiskarna och vilket agn som fungerar bäst för de olika arterna.

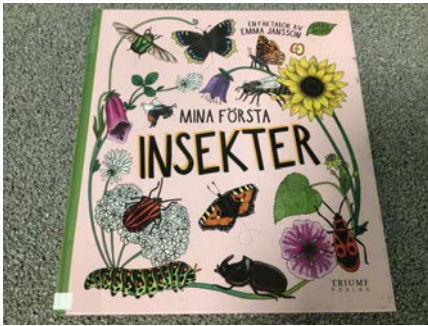
Mina första blommor och ätbara växter, Emma Jansson, faktabok (3-6 år) år 2021, Triumf Förlag

Boken beskriver i bild och text dessa blommor: tussilago, blåsipppa, vitsippa, gullviva, förgätmigej, gökärt, daggkåpa, vilda rosor, humleblomster, tjärblomster, röllika, groblad, blåklockor, gulmåra, klöver, prästkrage, cikoria, maskros, brännässla, violer, mjölke, älggräs, harsyra, linnea, stensöta, granskott, enbär, ljung, sileshår, näckrosor, kaveldun och orkidéer. Vi får veta vilka blommor och växter som är ätbara och vilka som är giftiga. Boken beskriver varifrån blommorna har fått sina namn och vad växterna kan användas till. Det finns en bild och beskrivning på blommans alla delar. Det finns en sida med kort fakta om bland annat pollen, nektar, pollinatörer, oxalsyra, dagg, invasiva arter och öppna landskap.

Mina första träd, Emma Jansson, faktabok (3-6 år) år 2020, Triumf Förlag

I boken Mina första träd finns dessa trädarter: gran, tall, björk, sälg, bok, ek, lönn, lind, alm, ask, al, asp, oxel, rönn, fågelbär och vildapel. Fågelbörsträdet är ett trädslag som man kan göra musikinstrument och möbler av. Ekens virke har länge använts för att bygga båtar och skepp. Asken kan användas till att göra hockeyklubbor, kök och golv. Av bokens virke kan man till exempel göra träskor och glasspinnar.

Mina första insekter, Emma Jansson, faktabok (3-6 år) år 2020, Triumf Förlag

I mina första insekter finns dessa insekter med: granbarkborre, timmermann, ekoxe, noshornsbagge, bärfis, strimus, eldlus, tvestjärt, lysmask, nyckelpiga, tordyvel, guldbagge, dykarbagge, skraddare, myggor och knott, flugor, getingar, gräshoppor och vårtbitare, myror, trollsländor, humlor, bin, honungsbin och fjärilar. Boken beskriver insekternas uppgift som pollinatörer. Hur man kan locka och hjälpa insekter genom att bygga insektshotell eller en vattenbar. I en tredjedel av vår mat som vi äter har skapats genom pollinering av pollinatörer. Det kan gälla till exempel frukt och bär.

Kalas i komockan, Inger Källander och Anna Helldorff Hcf faktabilderbok (6-9 år) år 2022, Motus Media Förlag

Boken skildrar vad som händer när en ko lämnar en mocka på marken i hagen. Många insekter lockas till gödselhögen för en festmåltid. Även lite större djur som till exempel grävlingar och igelkottar som lockas äta av insekterna som samlats där i gödselhögen. Framför allt är det flugor och myggor som vill lägga ägg i gödselhögen. Sedan kommer skalbaggar som gärna äter av flugornas och myggornas larver. Därefter dyker dyngbaggarna upp för att lägga sina ägg där.

Många olika fågelarter besöker gödselhögar i beteshagen som till exempel staren, kajan, råkan, silvergrå tranan, tofsvipor, svalor och lärkor. På natten

kommer fladdermöss, grävlingar och igelkottar. Allt blandas i jorden i små bitar och andra småkryp som tusenfotingar, hoppstjärtar, ringmaskar, kvalster och dagmaskar jobbar vidare med att finfördela jorden. I jorden finns även bakterier som lämnar näring till växterna. När det mesta av gödselhögen är uppäten och har smulats sönder blir jorden till näring för hagens alla blommor.

Bladlusjakten, Inger Källander, illustratör Anna Helldorff, Hcf faktabilderbok (6-9 år) år 2022, Motus Media Förlag

En bok om bladlöss. Under hösten läggs bladlusäggen som under vintern vilar i buskar och åkrar. På våren kläcks äggen och föds med svarta dräkter för att så småningom bli gröna. Bladlössen letar nya växter att angripa. Bladlössen äter gärna av havreplantorna på åkrarna. Bladlössen gör att växterna och havren inte växer lika bra. Bladlössen suger ur deras näring. Men det finns andra insekter som försvarar havren och växterna från bladlössen som till exempel spindlar, jordlöpare och kortvingar. Nyckelpigan är bladlössens värsta fiende. En nyckelpiga kan få i sig mer än hundra bladlöss varje dag.

Skönlitteratur

Fardus & Malte Småkrypskrisen, Camilla Ceder och Hanna Granlund Hcf kapitelbok (6-9 år) år 2023 Bonnier Carlsen

Fardus familj består av pappa, mamma, mormor, storsyster, storebror och var fjärde helg lillkusin Abdi. Maltes familj är bara hans mamma och deras busiga papegoja Soffan.

I skolan har fröken gett en uppgift till alla att de ska skriva om ett jobb. De ska intervjuva en person, göra studiebesök och skriva en berättelse om hur det är att jobba där. Fröken har hittat en passande praktikplats för Fardus och Malte på en tidning som heter Våra små djur. Fardus älskar att skriva och ge boktips medan Malte älskar djur så att det borde passa dem bra. Första dagen på praktikplatsen blir både Fardus och Malte lite besvikna. Malte hade hoppats att det var andra djur det handlat om som hästar, hundar och katter. Medan Fardus inte fått skriva ett enda boktips. De djur som tidningen handlade om var insekter.

Fardus och Malte fick undersöka i gräset efter spindlar och gråsuggor. Men ju mer de fick vara med och göra reportage desto roligare blev det. Fardus och Malte började skriva även om andra djur som inte var insekter. Anledningen till att tidningen bara handlat om insekter var att redaktören var för blyg för att intervjuva forskare och andra. Fardus och Malte får sen jobb som extrajobbare på tidningen och tidningen får genast en ökad försäljning.

Sagan om den lilla gråsparven, Jonas Gardell, illustratör Martin Jacobson, formgivare Karin Johansson, (3-6 år) år 2022, Rabén&Sjögren

Den här berättelsen handlar om en blåmes och en talgoxe som bodde i en trädgård. Alla som såg blåmesen tyckte att han var vacker med sina skimrande färger. Talgoxen var också beundrad av alla. Blåmesen bodde i en fågelholk, i en björk och talgoxen bodde i en fågelholk, i en tall. De brukade hälsa på varandra men tyckte att de själva hade det finast hemma hos sig. En dag flyttar en liten gråsparv till trädgården och de andra fåglarna tycker att han ser eländig och färglös ut.

Gråsparven frågade blåmesen och talgoxen om han fick sova hos dem då han inte hunnit skaffa sig något bo ännu. Varken blåmesen eller talgoxen

ville att gråsparven skulle sova där. De svarade inte gråsparven särskilt snällt. Den stackars gråsparven fick under natten frysa och sova utomhus på en trädgren i det kalla regnet. Nästa dag fann gråsparven ett träd i ett hörn långt bort i trädgården där han kunde bygga sig ett eget bo. Gråsparven fick använda sina fjädrar för att bygga boet. Gråsparven önskade att ett mirakel skulle ske.

När våren kom blev det kala trädet han byggt bo i till ett vackert körsbärsträd. En pojke som bodde i huset i trädgården såg gråsparven och hans pappa satte då upp en stor fågelholk i trädet. När det blev körsbär på trädet fick gråsparven gott om mat. Då kom blåmesen och talgoxen till gråsparvens träd och undrade om de inte kunde få smaka. Berättelsen slutar med en fråga till läsaren om hur de tycker att gråsparven ska göra. Ska gråsparven säga nej till blåmesen och talgoxen för att de varit dumma mot honom tidigare? Eller säger gråsparven välkommen till blåmesen och talgoxen och bjuder dem på bären från trädet?

Saltkråkan: Ett litet djur åt Pelle, Astrid Lindgren och Maria Nilsson Thore, illustratör Maria Nilsson Thore, formgivare Pia Hinnerud, (3-6 år) år 2019, Rabén&Sjögren

Den här boken beskriver naturen i skärgården och där Melker Melkersson och hans fyra barn Malin, Johan, Niklas och Pelle brukar bo på somrarna. På Saltkråkan bor Tjorven och hennes familj och hunden Båtsman som de brukar träffa på. Det börjar med att Pelle och Tjorven får en krona av Melker för att gå i väg och köpa varsin glass. De går igenom en hage där de har sett ett rävgryt och har en hemlig koja.

Pelle och Tjorven följer med farbror Janssons färja över till Storholmen.

Tjorven och Pelle lovar att vara vid bryggan igen om en timma för att åka tillbaka till Saltkråkan. På Storholmen träffar de Knutte Österman, en trettonåring som har tre kaniner i en bur. Pelle skulle väldigt gärna vilja ha en egen kanin. Tjorven säger till Pelle att de har en krona de kan köpa en

kanin för. De får låna en eka för att ro över till ägaren av kaninerna. Pelle och Tjorven får egentligen inte ro över själva med ekan.

Tjorven lyckas köpa en kanin för en krona. Sedan tar de båten och ska fara hem men det blir oväder och åska. De tappar årorna i sjön och kommer i land på en annan ö. På ön hittar de en hemlig koja som deras storasyskon gjort. När oväder är över säger Tjorven att det är dags att de åker hem. Tjorven låter då Båtsman dra båten med Tjorven och Pelle mot årorna som ligger kvar i vattnet. De kommer tillbaka till Saltkråkan och Pelle visar sin kanin. Familjen säger att han får lov att ha den på somrarna men på vintern får kaninen stanna hos farbror Jansson.

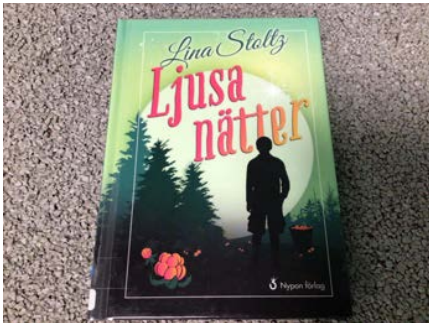
En hemlig sommarnatt, Ester Roxberg och Maximilian Svensson, illustratör Maximilian Svensson, formgivare Karin Berg, Hcf bilderbok (3-6 år), år 2022, Rabén&Sjögren

Ellen och hennes mamma och pappa har hyrt en sommarstuga mitt inne i skogen. Ellen vill åka hem men det vill inte hennes föräldrar. Hennes pappa säger att de ska gå på upptäcktsfärd i skogen. Ellen vandrar ut i skogen fast hon borde sova. Det är fortfarande ljust ute. Hon vill att hennes föräldrar ska sakna henne och upptäcka att hon är borta.

Ellen går till en äng och ser att den är fylld av flickor som dansar i en ring i dimman. En av flickorna har en lila blomma bakom örat och säger till Ellen att komma dit. Flickan sätter då en lila blomma bakom Ellens öra. Flickan är en älva och Ellen kan få följa med på en hemlig stig. Flickan heter Viola och visar Ellen ett vattenfall inne i skogen. Ellen och Viola badar och leker bland klipporna.

Då hörs ett ylande i skogen. Viola och Ellen springer i väg. Ellen blir ensam och vilse i skogen. Då kom vargflocken fram men Ellen känner sig inte rädd längre. Hon sträckte ut händerna och klappar vargarna i stället. När den sista vargen sedan försvunnit ser hon Viola igen. Viola säger att Ellen är en riktig vildälva eftersom hon klarade sig i vargarnas dal. De som drömmer om äventyr kan bli vargar i vargarnas dal om nätterna. Ellen vill att Viola

ska följa med till sommarstugan och leka. Viola säger att hon hör hemma på ängen och att Ellen kan träffa henne igen när det blir dimma. Viola säger till Ellen att hon inte ska glömma bort att hon vågar och kan saker. Nästa dag när Ellens pappa frågar henne vad hon vill göra svarar Ellen att hon vill gå på upptäcktsfärd i skogen.

Ljusa nätter, Lina Stoltz uHc lättläst kapitelbok ungdom (12-15 år) år 2018 Nypon förlag

Berättelsen börjar med midnattssol i norra Sverige. Sam och hans kompis Farid är ute och fiskar. Farid har fått upp en abborre. När de har tröttnat på alla mygg tar de sina cyklar och åker hem. Sam och Farid drömmer om att ha mopeder. Sam har flera vänner men Farid är hans bästa vän.

Sam har bara bott i Sverige sedan i vintras och han och hans familj kommer från Syrien. Sam har två systrar Nour, elva år och Asma fem år. Sam är femton år. Hans mamma tycker att det är svårt att sova om nätterna när det är så ljust utomhus. Nästa dag är det ett helt annat väder, med regn och åska. Sams mamma säger att de ska vara inomhus för att det åskar.

När Sam hör åskan blir han rädd. Han tänker på ljudet av åska under kriget i Syrien när de bodde där. En dag kommer Sam på att han kan jobba ihop pengar för att skaffa en moped. Han börjar plocka hjortron och bär i skogen som han sedan säljer. Han arbetar hårt och anstränger sig för att till sist ha råd att köpa en moped.